

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1213

12

دارالفقه

مجموعه سی

۱۴۷

۱۴۷۹ ده بکیرنه قورولمغه تئب اولنا
جمعیته تدریسه

و ظلامت سی

اداره هتیه - موسسه لیه سی

ابوالضیا قوفیه

دا قلد

ic
ic

L'INTERMEDIAIRE DES CHERCHEURS ET CURIEUX

28, rue Geoffroy-Saint-Hilaire
75005 PARIS - Tél. : 47 07 54 90

ROUTAGE 206
Dispensé de Timbrage
Paris

①

M. ZIYAD EBUZZIYA
PK 440
ISTAMBUL
(TURQUIE)

دوقتور سلامی پاشا حضرت تلمری دخی مؤسسین مرحومہ بہ دعائر ایدرک جمعیت تدریسیہ اسلامیہ نیکین تأسیسنہ ہمت اولنوب ذوات حیتمندانک دعوتی لزومندن وخالص افندی طرفندن بیان اولنان مقصد مقدس اوغرینہ چالیشلمی وانشاللہ طشرہ لردہ دخی بومثللو دارالشفقہلر تأسیسی لزومندن بحت ایله ملتزمک جدآ محتاج اولدینی بوامر خیرہ بالجملہ حیت وطنیہ اصحابنک اشتراکی مقتضی بولندیغنی بیان وجمعیت اعضاسنک اقر باواحباسنک بوجعیتہ بالاشترک معاونتلمری تآمین وتشویق خصوصندہ جملہ مزک صرف مساعی ایله جمعیت جدیدہ نیکین انشاءاللہ اسکیمی کی برچوق آثار مبرورہ میدانہ کتیرمکہ موفق اولسنی نمی ایلشدر .

دوقتور اسعد پاشا حضرت تلمری دخی مکتبه اوتہ دنبری مجتندن بحت ایله مشاغل کثیرہ سنہ مبنی ہیئت اداره و تدریس اعضالغندہ بولنہ من ایسده مکتبک امور صحیہ سنہ فخریاً نظارتی و طلبہ دن کوز خستہ لقرینہ مبتلا اولنلرک مجاناً تداویسی خصوصی مع الافتخار قبول ایدم جکئی سویلشدر .

نظمرک قرائت و ایرادی متعاقب جمعیتہ اشتراک ایدم جکلری بیلدیرمش اولان ذوات کرامک اسامی محترمه سی مندرج بولنان لیستہ بہ نظر آ مجلس اداره و مجلس تدریسک انتخابہ مباشرت ایدلمش وایجاب ایدن اعانہ تقدیہ بی ویروبده بالفعل امر اداره بولنمقدہ کی معذرتلمری بیان ایدن ذوات کرام استئنا ایدلمشدر . اکثریت آزا ایله انتخاب اولنان و نظامنامہ موجبیہ ذکر اولنان ہر ایک مجلس ایچون اوز کشیدن عبارت بولنان ذوات کرامک اسامی بروجه آتیدر :

مجلس اداره اعضائی

۱ سعید پاشا	مجلس اعیان رئیس	۶ خلیل بک	موزہ مدیر معاونی
۲ احمد رضا بک (*)	مجلس مبعوثان رئیس	۷ مانغزادہ حسین اقدی	تجارندن
۳ غازی احمد مختار پاشا	مجلس اعیان رئیس	۸ ابوالضیا توفیق بک	انتطالیہ مبعوثی
۴ عبدالرحمن بک	معارف ناظر وکیلی	۹ کاظم بک	طنین غزتمہ سی مدیری
۵ مصرلی سعید پاشا	اعیاندن جمعیت عمومیہ بلدیہ رئیس	۱۰ فخری بک	پوستہ مدیر عمومی

[*] احمد رضا بک افندی مشاغل کثیرہ لری حسینلہ مجلس اداره بہ دوام ایدمہ جکلری بیلدیر دکلمندن برلرینہ انتخاب عمومیہ قراندقلمری رأی صرہ سیلہ مکتبک ایلك ماڈونلرندن تلفراق ناظر وکیلی قواد بک افندی دعوت قلمشدر .

ملرک
رندن
رینہ
احت
لردن
ملل
بالک
رمن
جک
بجق
نک
ری
رہ
ش
ب
ال
لم
للہ
ک

جمعیته تدریسیه اسلامیه ند: ابوالضیاء انوار

حسنه

۱۵۰۵

دارالشفقه

بانیاری یارب نه بیوکمش .. بونه همت ا
شاگردلری البته اولور شاکر نعمت
(اسماعیل صفا)

بو مجموعه
قطعه ابوالضیاء ده
یاصلیور بیکده
قوللانه تبیت
ایرللاه
تدریس
اسلامی ند
اداره هفتدرو
ابوالضیاء
توقیفه بیوره
ماندر
(هفتدرو)

علوم و فنون و تطبیقاتی ایله اصول تدریسدن باحث اولمق اوزره دارالشفقه
مادونین جمعیتی طرفندن آیده بردفعه نشر اولونور مجموعه فیهدر

سر محرری
دارالفنون ریاضیات عالیه معلملرندن
محمد عزت

مدیر و مؤسسی
تلفراف مهندسلرندن
فرید

هیئت تحریریة دائمه

صالح ذکی ، محمد امین ، محمد عزت ، فرید ، حسن .

طابع و ناشری

دارالشفقه کتابخانهسی مدیری

حسین حسینی

قسطنطنیه

۱۳۲۷

مطبعه ابوالضیاء

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.121.2

جمعیت تدریس اسلامیه: احوالک انوار

شماره

شماره ۱۹

دارالشفقه مآذونین جمعیتی و مسلكی

انقلاب مسعود عثمانینك خاك پاك و وطنه فیض آور حیات اولدینی ۱۰ تموز سنه ۳۲۴ ده هر فرد فكر و نظریه كوره بر صورتله وطن مقدس عثمانینك اسباب اعمار و تعالیسنی تأمل و مطالعه ایلدیكى هنكآمده بزارالشفقه مآذونینی ده محل فیض و سعادت اولان دار مذکورك دور حمیدیده دوچار ایلدیكى جكر سوز فلاكتلی نظر عبرت و انبباه آلهرق بر ساعت اول مخاطره اضمحلالدن استخلاص و اسباب اصلاح و احیاسنی تأمین ایتمك صورتیله بر خدمت ناچیزانه و وطنپرورانهده بولمخنی امل مقدس عد ایتمش وینه بو صروده عموم مآذونین قرداشلرمن ارهسندگی روابط اخوت و صمیمیتی بر قات دها تشیید ایله اتحاد و تعاون اساسلرینی تحکیم ایلك تشبثانه موفقیتی ده کندیز ایچون مدار فخر و مباهات بیلشیدك .

مآذونین مکتبدن بعض ارقداشلرمنك دلالت و تشویقات حمیتکاریسیله بالعموم مآذونین فی ۸ اغستوس سنه ۳۲۴ جمعه کونی دارالشفقهده بالاجتماع بو عزم احرارانه و معارفپرورانهی چیز فعله ایصال ایلك هر نه به متوقف ایسه انی بالمطالعه مآذونین نامنه تطبیق و اجرا به صلاحیتدار اولمق اوزره (دارالشفقه مآذونین جمعیتی) نامیله بر جمعیت خیرییه تأسیسنی اتفاق ارا ایله یمنزده قرارلشدیزروب اصولاً برده بو جمعیتك هیئت ادارهسنی تشکیل ایلشیدك .

هیئت مذکورجه اولبایده تحقیقات و تدقیقاته ابتهدار قلنهرق فی الحقیقه دارالشفقه نك انحطاط عظیمه دوچار اولوب بر جهت اضمحلاله طوغری کیتمکده اولدینی کورلمش اولمسنه و دار مذکورك وضع اصلیسنه ارجاعیله استقلال نظامیسنی استرداددن بشقه چاره نجاتی اولیوب بوده بانیسنی اولان جمعیت تدریس اسلامیه نك یکیدن احیاسیله ممکن و قابل اوله جنی اكلاشلش بولمسنه مبنی هیئت مذکورنك بو ملاحظاتی اساس اتحادیله وقوع بولان مساعی مشكوره سی جمله سندن اولمق اوزره ۱۶ کانون ثانی سنه ۳۲۴ تاریخنده مکتب نشین بولنان بشیوزدن متجاوز اوکسوز قرداشلرمن نامنه ایدیلان استمداد حمیت

MAZLUM
KURBANLARI
1911

اسلاميه وغيرت عثمانيه اربابندن ايکوزى متجاوز اصحاب خيرات طرفلرندن بالقبول جمعيت تدرسيه اسلاميه بيکدن تشکل ايتمش و ١٦ نشرين ثانی سنه ١٢٨٧ تاريخنده تصديق عالی به اقتزان ايتمش اولان نظامنامه سی موجبجه مجلس اداره و تدریس ایچون رای خفی اصولیه اونر اعضا انتخاب اولنديفی کی جمعيتک نظاماً مقام صدارته منسوب اولان ریاستی دخی ١٣ مارت سنه ٣٢٥ تاريخنده تجديد قلمغله حکومت سنيه جه تکرار رسماً تصديق اولمشدر .

اشبو ایکی مجلس وانک طرفندن تعیین اولنان هیئت بر قاچ دفعه دارالشفقهده اجتماع ایدرک مکتبک بودجه سی تدقیق و تتبع ایدلده که موجود حاضری اولان (٥٢٢) طلبه نك اعاشه و اکسا و تعلیم و تدریساری مصارفنک ٩٠٠٠ لیرایه بالغ اوله جنی و بوکا مقابل ٤٠٠٠ لیرا دخی صاغلام و ارداتی بولنديفی وشو حالده سنوی ٥٠٠٠ لیرا آجینی اولدینی و بو آجیغک معارف نظارتی طرفندن تسویه ایدلده که بولنديفی اکلشلمشدر . شو حالده جمعیت استقلال نظامیسی استرداد ایله مکتبک تدریساتی شو عصر ترقیه لایق اوله حق بر صورته افراغ ایتک خصوصنده ایستدیکی کی چالیشه یلیسی ایچون اول امرده ذکر اولنان اچیفه بر قارشولق بولنسی لزومی نظر دفته آلهرق اکا کوره تشبثات مقتضیه ایتدار ایشدر .

فی الحقیقه جمعیت تدریسیه اسلامیه رسماً تشکل ایتکله نظامنامه مخصوصی موجبجه وضع اصلیسنه ارجاع ایله طوغریدن طوغری به هیئت مؤسسه طرفندن اداره ایدلک لازم کلان دار مذکورک مکاتب رسمیه مثللو معارف نظارته ارتباطنه محل قالدینی درکار اولوب انحق معارف بودجه سنده مکتب مزبوره بر خیلی مبالغه مخصوص اولغله نظارت مشار الیهادن قطعیا فک ارتباطی واردات حاضرهنک تکثیر و توفیرینه و یکیدن بعض منابع واردات بولنسنه متوقف اولهرق جمعیتجه بوبابده اصلا دریغ همت اولغیه جنی و هر درلو وسائط مکرر مه مراجعت قلنه جنی ازاده اشتباه ايسهده امر تشبثی دارالشفقه نك جمعیت تدریسیه به تودیع اداره سیله حکم نظامک تجددینه وابسته و بونکله برابر ثمراتنک اقتطافی زمانه محتاج اولسنه و ذاتاً دار مذکور شیمی به قدر اعانه عمومیه ایله اداره ایديله کلور بر دارالعرفان ملی اولوب امر

تعلیم و تدریسنده معارف نظارتنک وظیفه سنی ده خیلی تسهیل ایلده که اولدیفندن نظارت مشار الیهانک ده مکتبک احتیاجات عمومیه سنی تهون ایلک اوزره مناسب مقدار اعطاسی موافق اوله جنی و مکتبک طلبه سنک نصفندن زیاده سی معارف عمومیه نظارتجه صورت عمومیه ده مجانیقی درعهده اولان تحصیل ابتدائی صنفلرنده بولنديفی کی منحصراً مکاتب ابتداییه به تخصص اولان اوقاف مندرسه حاصلاتندن بر قسم مهمنک دارالشفقیه تخصیصی لزومی بالمطالعہ ترقی معارف امرنده حکومت سنيه جانب عالیسنندن ابدال و مصروف بیوریلان عنایات تشویقکاریدن بیکس و بیویاه اطفال مسلینک یکانه تعلیمگاهی بولنان مؤسسه مذکورنک ده حصه مند اولسی ایچون معارف نظارتی وزنه سنندن اوته دنبری اعطا قلمغله و ذاتاً نظارت مذکورده بودجه سنه داخل بولنان تخصیصات حاضرهنک دوام اعطاسیله فک ارتباط ایتدیرلسی جمعیت خیریه مذکورنک جمله مقرراتندن اولغله کیفیت بامضبطه مقام صدارته اشعار قلمش و مقام مذکوردن دخی معارف نظارته یازلمشدر .

دارالشفقنک معارف نظارته ارتباطی دور سابقنک اداره کیفیت سی مقتضیاتندن اولغله نظارت مشار الیهانک دار مذکورده قارشو بروضه قانونیسی اولدیفندن تکلیف مشروع و محق وجهله بو اداره بی هیئت مؤسسه به ترک و تودیع ایتکله هم وظائف مهمه موكوله سنندن برینی تخفیف ایتمش و همده وضع اصلیسندن چیقمش اولان بردارالعرفانی صاحب اولنه تسلیم ایله ابراز مآثر حمیت و وطنپروری ایش اوله جنی مستغنی ایضاح اولوب ذاتاً شو صوره ده پک یقیندن بر نظارت و همته شدتله محتاج و مقتدر بولنان دارالشفقیه کثرت مشغولیتی حسبیله نظارت مشار الیهاجه خدمت و معاونت امکانی مستبعد کورلده که اولسیله جمعیت تدریسیه اسلامیه بی ترکیب و تشکیل ایدن ذوات حمیت سمانک المنة لله ممالک عثمانیه نك شایان امنیت و اعتماد اک کزیده و متمیز ذوات ورجالندن بولنسنه و طشره دن صرف نظر درسعادت حصه معارفنده ایتام مسلینک دخی حقوق صریحیه سی مسلم و درکار اولدیفندن نظارت مشار الیهانک کرک واردات عمومیه سنندن و کرک صرف عنصر اسلامه مخصوص اولهرق تحصیل وجبات اولنان اوقاف مندرسه اسلامیه حاصلاتندن دارالشفقه نك احتیاجات

جزئیسی ایچونده بر مقدار اعانه تفریقی هر زمان وباخصوص شویله بر احتیاج زماننده ممکن وقابل ایدوکنه نظراً دار مذکورک ترقیاتنه وجمعیت تدریسیه اسلامیهنک مقاصد علویه آتیهسنه خادم اولهجنی بی ریب وکمان اولان فک ارتباط کیفیتی نظارت مشارالیهانک مأثرکار اکاهی وجمه اجراءات حمیتپروورانهسندن مأمول ومنتظر بولنمشدر .

شو برنجی ارزو قسمأ تأمین وحاصل ایدلادکن صکره مأذونین جمعیتی هیئت ادارهسی دارالشفقه مأذونینی بینندهکی روابط اخوت و مخاندنک تأیید وادامهسی وکندیاریله جمعیت تدریسیه اسلامیه ارسنده بر مناسبت دائمه تأسیسینی تحت وجوبده کورمشدر چونکه مأذونین مکتبک یکدیگری یالکز اسمأ ویا شکلاً دکل علماً وفضلاً واخلاقاً یعنی بتون موجودیت مادیه وروحیهسیله طایمسندهکی فوآد و محسنات محتاج توضیح اولدینی کچی بونلرک اعمار مملکت وتوزیع علم ومعرفت خصوصاً تبندده متحد قاله بیلمک اوزره جسم واحد تشکیل ایلرلنده کی لزوم واهمیت دخی ازاده اشتباه بولنمشدر .

دارالشفقه مأذونین جمعیتی جمعیت تدریسیه اسلامیهنک محصول همتی بر عنصر قیمتدار اولغله ایکی جمعیت هر زمان عالم اجتماعانده معاونت ومظاهرت متقابلهده بولنه حق وضعیتلر آله بیلورلر . بوده آنلرک منافع متقابله مشکورمسی مقتضیاتندر . شواحواله کوره جمعیتین مذکورترین ارسنده بر اتحاد ومناسبت مطرده تأسیسینی وبوفوآندی مأذونین ارقداشلمزله تفهیم وارانیه ایلمکی جمعیت ایکنجی بر وظیفه ایدنمشدر .

ذاتاً بتون آمال ومقاصدمز مملکتمزک سلامت وسعادتنه وترید علم وعرفانه وانبای وطنک بهره دار فیض وکمال اولسی اسبابی تهیه واستحصال ایلمکدن عبارت بولنمش اولغله اکا کوره بر محل اجتماع ومسلک تعیینیه جمعیتمزک دخی ایفای وظائف وظنورورییه ابندار ایلمسی زمانی گلشدر .

بو حقایق بزمله برابر مکتب ملکیه ومکتب سلطانی مأذونینی قرداشلمزنده ادراک وتقدير ایدرک بینلرننده مارالذکر اساسلری تقریر ایله دوش حمیتلرنه ترتب ایدن وظائف وظنورورییه ایفایه وحی انک نتایج مفیدهسندن استفادیه بیله

باشلادیلر . ممالک غریبهده بوکی مقاصد معارفپروورانهنک حیز فعله ایصالی انجق جمعیتلر تشکیل وقلوبلر تأسیسیه تأمین اولنه بیلدیکی اکلشلدیغنه مبنی دارالشفقه مأذونین جمعیتی دخی بتون قوتیهله بروجه بالا ذکر و بیان اولنان مقاصد خیریهنک تأمین واستحصالنه چالشمق وموجودیتنک مرکزی اولق اوزره فی ١٥ مارت سنه ٣٢٥ تاریخنده برده قلوب وجوده کتیرمش وقلوبک حین کشادنده اکثریت مأذونین عقد اجتماع ایدرک یکیدن رأی خفی اصولیه ذوات آتیهی جمعیتنک هیئت ادارهسی اولق اوزره انتخاب ایتمشدر :

پوسته وتلغراف ناظر وکیلی فوآد بک ، پوسته مدیر عمومی فخری بک ، مجلس معارف اعضاسندن صالح ذکی بک ، دارالفنون عثمانی ریاضیات عالیه معلمی محمد عزت بک ، تلغراف نظارتی محاسبات اجنبیه قلمی مدیر معاونی حسین رمزی بک ، تلغراف نظارتی اعمالات مدیری فرید بک ، مأذونیندن سزائی بک ، امتعه داخلیه محاسبه تحریرات باش کاتبی هارون الرشیدبک ، تلغراف مهندسلرندن حسن وصبری بکبرله زراعت بانقسنه مأمور ابراهیم بک ورسومات مأمور لرندن محمد علی بک . مجلس ادارهنک ایلمک اجتماعنده ریاسته الک زیاده رأی قز انمش اولسی ومکتبه داخل اولان ایلمک صنفنک برنجیسی بولنمسی حسینیله فخری بک وریاست ثانییه محمد عزت بک ومحاسبه حیلک خدمتنه ابراهیم بک وخدمت کتابتنده هارون بک انتخاب قلنهرق ایفای وظیفه ابندار اولنمشدر .

لسانمز ایچون کلمات جدیده دن معدود اولان « قلوب Club » کلمهسی حقنده استطراد قیلندن برنبده ایضاحات اعطایی فائده دن غیر خالی عد اولنمشدر .

قلوب — انگلیزجه برکلهدر فرانسزجه بونک مقابلی (Cercle) یعنی محفل کله سیدر شهرمزده بک اوغلنده دور سابقده بیله ایچق بولنمش اولان شرق قلوبنه Cercle d'orient دینلمشدی . مع ذلك بو کون قلوب کلهسنی فرانسزلر دخی قبول واستعمال ایلمکده درلر بزدخی اوتعبیری دور حریتدن صکره لسانمزده سر بسجیه قوللامنه باشلادیغمز کلمات میاننده قید ایله بیلوروز . قلوب بر مقصد ومسلک تمقیب ایتک ایستیان کیسه لرک محل اجتماعی دیمکدر .

انکلهترده ایلمک قلوبلر محفل اودا ، حسن معاشرت اصحابنک محل اجتماع ومصاحبی اولق اوزره تأسس ایتمش ابدی که اوکی ذوات بو محفلارده اوقات معینهده بالاجتماع بر ابرجه . سیوب ایچرلر ذوق ومصاحبیت ویکدیگر لرندن فکراً استفاده ومحبت ایلرلردی .

تاریخ قدیمه بوحل اجتماعل بعضاً قهوه خانه وساژده دن عبارت ایکن بالآخره اوتلرده
برر دائره تاسیسی دوشونولش والیوم هر بری عادتاً بر سرای اطلاقه سزا دواتر خصوصیه
وجوده کتیرلدیکی کبی ایشه بالآخره فکر سیاسی دخی ادخال اولومشدر .

بوقتله نظر دن قلوبلر الیوم ایکی قسمه آرلش اولیور :

(۱) سیاسی قلوبلر اولوب برایه منسوب اولان ذوات کندی فرقه سیاسیله رینک امال
ومقاصدخی تعقیب و نخبابنده تأمین اکثریت ایچون چالیشورلر .

(۲) اجتماعیات قلوبی : بورایه داوم ایدلرده فکر سیاسی ایله اشتغال یوقدر . احبائک
ویالکز عین فکر ومقصد تعقیب ایدن ذواتک جمعیدر .

مع مافیله لوندرده سیاسی قلوبلر موجود اولوب مشروطه قلوبی ، محافظه کاران قلوبی .
اصلاحات قلوبی ، ملی واحرار قلوبی بوقسمه داخلدر .

غیرسیاسی قلوبلر : آتیه نوم ، اوقسفورد ، کبریج ، دارالفنون قلوبلری که علی وادی
قوبلر در انلردن ماعدا عسکری قوبلر ده واردر . خلاصه انکابز قلوبلری بالکلیه نتایج مادیه
وقلمیه اقتطافنه خادم اولوب ممالک ساژدهک هیچ برنده امثال مؤسسات اودرجه تقلید اولنه ماشدر .

مأذونین ارقداشله مرزه !

ماضی هنوز کذب ایتش وتون آمال ومقاصدمن استقباله معطوف ومنحصر
بولمش اولغله هر تجردک ایلک خطوه سنده اولدینی کبی بواصر خیرک تاسیس سنده
تصادف اولنمی ضروری کوریلان موانع ومشکلاته ذره قدر اهمیت ویرلیوب
مأثر عزم اقدامکاری ابرازیه اقیحام اولوملیدر .

بوکون جمعیتیزک اجتماعکاهی اولق اوزره یکی پوسته وتلغراف نظارتی
بناسنک ارقه جهتده کائن رژی خاننده تاسیسیله اقتضار ایلدیکمز دائره نیک
کچوک اولسندن طولایده متأثر ومحجوب اولیم . چونکه دارالشفقه یی بردار العرفان
ملی اوله رق وجوده کتیرمکه موفق اولان جمعیت تدریسیه اسلامییه بدایتده
سیمکشخانه ده الیوم خرابه سی کوریلان سبیل فوقنده کی طاشدن براوطهی درسخانه
اتخاذ ایله آرایش وزینته اهمیت ویرمیرک اجرای تدریساته ابتدار ایلدیکی زمانلرده
سبیلک قپوسی اوکنده وسوقاقده اللرنده کاغدلر بولندینی حالده ایاقده املا یازان
طالب عرفانلر کورولش وبوندن طولای جمعیت اجرا آتنده قنور کوسترمک
دکل بالمکس تزیید شوق وغیرت ایلشیدی .

اقدامات مصروفه نیک الک کچوک جزئی بیله بر فائده تأمین ایتکدن خالی قالماز

انشاءالله بزده سایه ملتده بر مدت صکره دارالشفقه من جسامتمده دکل ایسه ده
هردرلو احتیاجات اجتماعیه منی تمامها کافل وسعت وترتیبده کندی مللز اوله رق
بر دارالاجتماع تاسیس واحیاسنه موفق اولمی الطاف سبحانیه دن استعدا ایلرز .
بوکون ساحه انتشاره وضع اولنان « دارالشفقه جموعه سی » جمعیتیزک بوجه بالا
شرح وایضاح ایلدیکمز مقاصد وطنبورانه نیک ایفاسنه ابتدار ایلدیکنک بر
شاهد وناطقیدر .

بوجموعه هر سنه مکتبیزک یتشدردیکی نورسیدکان وطنی وارباب علم ومعرفتی
یکدیگرینه واثاریلده ده خارجه طایتدیره حق ودارالشفقه نیک ومأذونینک نام وحقوق
وشرفنک مدافع صادقی اوله جقدر .

دارالشفقه نیک هیئت تحریریه سی بالعموم مأذونین دارالشفقه قدر . سیاسیات
وشخصیاتله اشتغال دن صرف نظر ایلدیکمز جهتله کیمسه نیک فکر وامل خصوصینه
خدمت ایتماکله برابر مسلکمز موافق ومنافع عامیه متعلق اهدا قلنه حق مقالات
علمیه وفنیه قبول ودرج اولنه بیله جکدر .

هر جمعیتک بر مقصد وغایه ومسلکی اولق ضروری ایدوکنه وجمعیتیز دخی
بر جمعیت علمیه اولدیقنه بناء نظامنامه مخصوصی موجبه بو جمعیتک مروج افکار
وخادمی اولق اوزره صحیفه لرنده علوم وفنونه واجتماعیاته وصنایع نفیسیه عابد
شئون ومعلوماتی محتوی اوله حق وتون افراد عثمانیه یی ترقیات حاضره فیه دن
خبردار ایلدیکی بروظیفه ایدنمکله برابر ابروجه مکاتب عمومیه ده طرز تدریساته
دائر سربستی فکر ومحاکمه ایله مقالات درج ایلدیجکدر ومن الله التوفیق .

هیئت تحریریه

دارالشفقة مأذونین جمعیتک ۸ اگستوس سنه ۳۲۴ تاریخنده

وقوع بولان ایلك اجتماعى ضبطنامه سیدر

اشبو اجتماعك خلاصه‌مذاکراتی اولوقت طنین، یکی غزته، ثروت فنون، متین، ملت غزته‌لرنده نشر اولمش ایدی. یوم مذکورده مکتب خارجاً عثمانی بیراقلری و مأذونینه‌عابد خصوصی سنجاقلرله دونادلمش ایدی. بتون پنجره‌لردن عرض اندام حریت ایدن لوای نصرت عثمانی مکتبک بتون بوکنج، صاف و غیور اولادینه صمیمی بر رابطه اخوت ایله باغلی قالمیرینی اخطار ایدیور، سنجاقلر بموجب لطیفه‌سیله کویا بردست دعوت اوزانه‌رق هریری بر طرفه داغلمش اولان مأذونین قرداشلری بر نقطه‌یه اجتماع و اتحاد تشویق ایلور ایدی. مکتبک مأذونین قدیمه‌سی و معلمینی کلدکجه طیش قیودن ایچریده کی بیوک دیوانخانه‌یه قدر دیزلمش و دیوانخانه‌ده و مجاور اولطلرده اخذ موقع ایلش اولان طلبه و مأذونین طرفندن پک زیاده آلقیشلانیورلردی. دیوانخانه برصورت فوق‌العاده تفریش و تزین اولمش و حاجا رایات عثمانی ایله مکتبک مأذونینک چیره دستی مهارتی اولان یاغلی بویار سملر دیوارلره تعلیق قلمش ایدی. اورته‌یه موضوع بولسان اوزون بر ماصه‌نک اوزرنده غایت نظر ربا دلفریب چچکلردن متشکل «حریت» کله مقدسه‌سیله موشخ بر بوکت انظاری تلطف ایدیور ایدی.

وقت اجتماعك حولنده اولامکتبک معلمین کرامندن جمعیت تدریسیه اسلامیه‌نک اعضای قدیمه‌سندن درس و کیلی سماحتلو خالص افندی حضر تلمری کلامه آغاز ایله فضیلت و علویت اخلاقیه‌نک انجق تحصیل‌عله متوقف بولندیغنه و مشورتک شریعت غرای محمدیه ایجاباتندن اولوب لزوم و اهمیتی غیر قابل انکار اولدیغنه و عدالت و مساوات اساساً دین اسلامک احکام جلیله‌سندن اولوب حتی زمان سعائده بر ذمی‌نک قتلندن طولایی بش مسلک‌نک قصاص ایدلمش اولدیغنه دائر بر نطق بلینغ ایراد ایلش وانی متعاقباً مأذونیندن بعضیلری طرفندن نطقلر ایراد قلمش ایسه‌ده جمله‌سی

عین مقصد وامله معطوف وپوسته و تلغراف نظارتی اعمالات مدیری فرید وپوسته مدیر عمومسی فخری بکلر طرفندن ایراد اولسان نطقلر بتون مأذونینک ترجمان حسیاتی اولمغله بویانانک بروجه آتی درجیله اکتفا قلمشدر.

فرید بکک نطق

قردشلم!

چوق شکر بر آیدنبری بتون ملت نجیبه عثمانیه‌نک نائل اولدیغی حریت جهانقیمتک شرفنه هر طرفه شلکلر بیراملر یا بلدیغی کی شو دارالقیضک آغوش شفقتنده یتشمش اولان بزل دخی مادر ممنویک جناحی آلتنده، چوققلغمزی کچیردیکنز شولانه مسمود ده طولانوب معایده‌به کلدک. بزل حقیق قرداشلرز. سکز سنه متمادیاً بر بریزدن آریله‌رق، مادی و معنوی عین غدا ایله تغدی ایدرک عین حسیات ایله منحس اوله‌رق بو مکتب مقدسک فیض عرفانیله صوگ درجه اخوت و مساوات فکرلرله بتشدک. ملتک اعتلاسی، وطنک ارتقاسی انجق علم و معرفتله حصو لاندیر اوله‌جغنی درک ایدن بر قاج مجاهد حمیت ذوات کرامک تشویقیله ملت نجیبه عثمانیه طرفندن اوتوز آتی سنه اول شو مکتب عالی تأسیس اولندی. تاریخلرمزده اسملری خط زرین ایله یازیلجق بوذوات کرامی و بونلرک اثرنه تبعیتله مسابقه حمیه چیقه‌رق، هر درلو مزاحمه قاتلانرق مکتبه فخری تدریساته کلک عنایتنده بولمش اولان محترم معلمینی تقدیس ایتک و بونلردن واصل خاک غفران اولانلره دائمارحت اوقومتق فریضه‌ذمتمزدر. اوتوز سنه‌دنبری دوام ایدن دور استبداد و اداره کیفیه‌نک تأثیراتی یواش یواش شو مؤسسه‌ عالی‌به‌ده سرایت ایدرک آئیده شیتمق درجه‌لرینه کتیرمش ایکن حمد اولسون بوکون سعادت حریته نائل اولور اولمز بو مقدس بنانک یتشدیردیکی اولادلرک منبع فیضلرینک اصلاح و احیاسنه قوشملری بروچیبه ایدی که ایشته بوکون بوراده طولانماز همزک ایچندن قوپوب کلان صدای حمیتک تأثیریدر.

مؤسسین کرامک افکار علویه‌سیله دور اخیر استبدادک آمال سقیمه‌سینی مقایسه ایتک ایچون سزه بر مثال عرض ایدیم: اوتوز سنه اول مؤسسین کرامدن جنتیکان یوسف پاشا، صدر اعظم محمود ندیم پاشا طرفندن مکتبک نظام موضوعنه مخالف اوله‌رق برشا کرد قبول ایدلسی حقنده کی امرینه قارشو «بوراسی ملت طرفندن یابش بر مؤسسه‌ عالی‌در. صدر اعظم بورایه نظام داخلی‌یه مخالف برشی امر دکل رجا و توصیه بیله ایده‌مز» دیدیکی حالده اوتوز سنه صکره فکر معارفی بسبتون بوغتمق ایچون مکتبک مدیرلکنه تعیین اولسان بر افندی معلمینه علناً «طلبه‌نک تحصیل علم و معارف ایتسی مطلوب دکلدر. مقصد حکومت سنییه (یعنی دور استبداده) صادق بتدکان یتشدیرمکدن عبارتدر» دیمش ایدی که بو مثال دور حریت و تعالی ایله دور استبدادک فرقی پک کوزل کوسترر.

قرداشلرم ، مادام که بزر هر کسدن زیاده ملتک نعمت حلالیه بسلندک ، برات انسانیق ملت سابه سنده استحصال ابتدک . هپمز ملت نجیبه عثمانیه نك آزاد قبول ایتر کوله لری بز . هر کسدن زیاده وطن مقدسه خدمت ایتمک ، ایچابنده فدای نفسه بورجولوز ، شون مع الافتخار سولیه بیاورم که قرداشلرم نك اکثری شو مکتب عالینک تاسیسنده کی مقصد علوی حمت و انسانیته ، مؤسسن عظامک و بردکلری تربیه وطنپرورانه موافق صورته حرکت ایتمشدر . حمد اولسون اکثری کندیلردن منتظر اولان عفت واستقامت ، صفوت حال و ترقی بی آنجق سعی ذاتیسندن بکلمک ، ریا و تبصصدن محاببت کبی خصائل و مضائل ابله تمیز ایتمش و حریت و حیثی ، علم و معارفی نشره چالشمشدر . ذاتاً بونک خلافتنده حرکت ، ملت نجیبه نك نان و نعمتیله پرورده اولان بز ایچون محض کفر اندر . وظیفه نك بریسیده قرداشلرم نك آره سنده حسن اخلاقنده بعض قصوری کوریلنلری ابقاظ و ارشاد ایتمک و محتاج معاونت اولانلره موفقیتلری ایچون دلالت و معاونت ایتمک و بز اسکیلرک کچدی کمز مکتب صرملرنده هنوز تحصیل کالات ابله مشغول اولان قرداشلرمزه ، اولادلرمزه تسهیلات و ترغیبات کوسستروپ تجربه لرمزدن آنلری مستفید ایتمکدر .

بوندن صکره تشه نك طلبه البته بزدن دها و قوفلی دها مترقی اولمیدر که قانون تکاملک ترقی جهتنه اجرای حکم ایتمدیکنی اکلایلم . کتابلرک دها مکمل اولسنه ، تجربه به مستند فنون ایچون نقصان اولان آلاتک اکلانه ، مکافاتلر احداث ایدوب هر سنه شایان تقدیر اولانلره ویرمکه و بونلر ایچون آره مزده اعانه نقدیه طوبلامغه چالشملی بز . ایچمزدن تألیفاته موفق اولان قرداشلرم بعض اثرلرنک حاصلات صافیه نك تمامی هپج اولمزه نصفی مطلقاً منبع فیضمه تقدیم ابله محصولاتی اک اول صاحبته ویره نك ادای شکران ایتمیدر . ملت معززه نك ترقیبی ایچون برقاچ کله دها سولیکلکمه مساعده بیوریکز . اشته برآیه قریب زماندنبرو اجرا ایتمدی کمز بیرامدن صکره حمد اولسون مفکره مز منجلی اولدی . دوشونمک قابلیتنی همان فائب ایتمک درجه لرنه کلش اولان دماغمه تازه جان کلدی . کابوسلر آلتنده ازیلن ذهنمز یورغو نقلردن تماماً قورتلدی کشایش بولدی . شمیدی صره شوتأسس ایدن مشروطیتک اساسلندیرلمسی و بدایتنده اولدیغی کبی انشالله نهایتنه قدرده ممنونیت عمومیه دائره سده ادامه سی ایچون لازم کلان تدابیرک اتخاذینه کلشدر .

بوجه سنه لرنبری اوزرزمزه چو کن اویوشقلقدن طولای نك اشاغی باصه مقلرنده قالمش اولدیغمز بزبان مدنیتک اک اوست درجه لرنه چیقمه غیرت ایتملی بز . شهراه ترقیده بزدن نك ایلری به کیتمش اولان دیگر ملتره یا قلاشوب تشه یلمک و شمیدی به قدر مع التأسف اشتراک ایده مدیکمز ترقیات و مکتسبات بشریه بی برخطوه دها ایلرولتمک خصوصنده بزده سعی مقسومیزی ایفا ایتمک ایچون کیمه بی کودوزه قانوب چالشملی بز هپمز برر شعبه فن و صنمنه انتساب ایدوب اثر تکمل کوسسترملی بز . هرکس هیچلکدن چیقوب جمعیت بشریه به برصورتله نافع اولدیغنی اثبات ایتمیدر .

ملتمزک اعتلاسنه وطن نك ترقیسنه سبب اوله جق قواعد اساسیه نك باشلیجه لری هرکسک حقنه راضی و منقاد اولسی ، عدالت و حقایق هرشیدن بیوک نیلسی ، منافع عمومیه به خدمتی

اخص امال عد ایتمی و عمومه کله جک کدر و مسرته اشتراک ایتمسندن عبارتدر . بوقواعد اساسیه به رعایت اولسندجه ملت معززه نك استقبالندن هپج قورقیز . ملل ساثره آره سننده تمیز ایدر ، مظهر ترقی و تقدیر اولورز . شمیدی به قدر مع التأسف اولاد وطنک تعلیم و تربیه سنه هپج دقت اولمیدیندن ملک مقدسمن انتظام و عمراندن محروم قالمش ایدی . چوق شکر بوکون قانون اساسی به نائل اولوب اداره کیفیه واستبداد دن قورتلدی . حریتک لذتی ، انسالملک ذوقنی طوعغه باشلدیق . معاذاه بردها اوبک ملوث اولان حال سابقه رجعت ایتمامک ایچون اداره مستبده نك استناد ایتمدیکی جهات ، تنبلیک ، حقه عدم رضا ، وسع واقتدارندن فضله کورتمک هوسیله حدینک فوقنده مصارفه قالمشوق و بوسبیلردن طولای بلانجیلنی طولاندر بیلجیلنی ارتکابه باشلامق کبی تقایصدن نفسمزی کلیاً تجرید و تنزیه ایتمکه چالشمایز . اخلاق عمومیه به ، آخرک حقوقنه رعایت و مخالف حرکاتده بولنا نلری هپمز بردن تقبیح ایدوب جمعیتزدن طرد ایتملی بز که ، فضائل ابله رزائل آیرلسون .

قرداشلرم

مکتبک ایلمک طلبه سی بیک ایکی یوز طقسان بدی تاریخنده نشأت ایتمش و اوتاریخدن بوکونه قدر درت یوز بیکرمی بدی افندی شهادتنامه احرازینه موفق اولمشدر . بوقرداشلرمزدن الیسی وفات ایدرک مع التأسف شویوم مسموده اره مزده بولنه مامشدر . بونلر میاننده اسماعیل صفا و فائق حلمی کبی قلملر ابله ملک ودولته خدمته موفق اولانلر و بو فکدره اولوبده هنوز کسج چاغنده ترک حیات ایتمش اولان بتون قرداشلرمز ایچون برقاچه اوقیوب جمله سنی رحمت ابله یاد ایلیم . الله رحمت ایلسون .

همان جناب حق برحیات قانان جمله مزی وطنک بزدن بکلدیکی حسن خدمتله ایفاسنه موفق بیورسون آمین . یشاسون ملت ، یشاسون وطن ، یشاسون حریت ، یشاسون دارالشفقه .

فخری بکک نطق

افندیلر .

فرید و مظلوم بک قرداشلرم طرفندن ایراد اولنان بلیغ نطقلره درمیان اولنان مطالعانه علاوه ایده جک برشی بوله میورم . بن آنجق شو اجتماعمزدن مقصد نه اولدیغی ، مقرر اعز مثر اولسی امرنده نه به نوسل ایدمک لازم کلدیکی حقتنده کی معلومات سابقه می مزج ایدرک نظر دقتکزی بالخاصه بروظیفه به ، بر وظیفه مقدسه به جب ایتمک ایستبورم . فکرم مکتب نك صورت انشایی حقتده بعضیلرمزه قسماً معلومات وار ایدسه ده تکرار ابله بو عالی بنانک بانی و مؤسس لرندن ارتحال داربقا ایلنلره بر وسیله رحمت تدارک ایتمکله برابر شو اجتماعمزه کی مقصدک اساسنه انتقال ایتمکدر . دها ۱۲۸۱ تاریخنده ناملر ابله الی الابد افتخار ایتمدی کمز ذوات کرام و احرار امت طرفندن اهالی مسلمنه نك علوم غریبه ابله اشتغالی توسیع وبالخاصه بیکس و بیویاه فقرای اطفال مسلمنه نك تعلیم و تربیه سی امرنده بر « جمعیت تدریسیه اسلامیه » تشکیل ایدلمشدی .

ینه ۱۲۸۹ تاریخنده کی جزیران ابتدالربنه طوغری بزم اوده بنده آرتق بر تحصیل دائمی تعقیب ایتمککم لزومندن بحث ایدلکه و بر مکتب انتخابی ایچون دوشونلکه باشلانادی . اوزمانلر مکتبلر ، شمعیکی تحصیل ابتدائیدن برازدها فرقلی رشدهلر و عسکری مکتبلری ایله طبیه دن و مکتب سلطانیدن عبارت ایدی رشده تحصیلک کفایتسزاکی ؛ مکتب ساطانیکنک اجرتی بزی طبیعی عسکری مکتبلرندن برینه سوق ایدیور ایدی .
برادرم مکتب طبیه عسکریه ده بولندیفندن بزمده عسکر مکتبنه دوام ارزو و خواهشم اوزرینه تقرر ایدی .

برجه صباخی عموجم بنی آلدی بو محشم و معزز مکتبه کتیدی . بزمیکده بمنون کورمیکمی فرق ایدن سلیمان پاشای مغفور بر بدر قدر ملایمت ؛ بر عسکره لایق وقار ایله « اوغلم بوراسی ملت مکتبیدر عسکر ملتن اولور » کلتایله بنی ایقاظ ایلدی و مکتبک ایلك الیسه سنن اکتسا ایله ایشته بنده بر ملت عسکری : « دارالشفقه لی » اولدم پشاسون ملت ، پشاسون وطن ، پشاسون اردو ، [*]

جمعیت تدریسیه اسلامییه نك یکیدن احیاسی

۱۶ کانون ثانی سنه ۳۲۴

اولجه ۱۲۸۱ سنه سنده تشکل ایدرهك بیکس و محتاج معاونت اطفال مسلمنهك تعلیم و تربیه سی و آثار معتبره فیه نك تالیف و ترجمه سی صورتیه نشر معارف امرنده خدمات برکزیده سی مسبقو حیتمندانک انضمام معاونتلیله درس عادتده « دارالشفقه » کبی بر مکتب عالی وجوده کتیرمهک موفوق اولمش اولان « جمعیت تدریسیه اسلامییه » مقصد مقدسنی تعقیب ایله ینه درس عادتده قرلر ایچون و مالک عثمانیه واسلامیه نك سائر محللرنده دخی ذکور و اناث ایچون بوکبی دارالشفقه لر وجوده کتیرمهک چالشقهده ایکن دور سابقک جمعیتلر حقنده کی صدمات مخربانه سنه اوغرایه رق اعضاسی طاغلمش وارتحال ایدنلرک برینه بشقه لرینک تعیینی ممکن اوله میوب شمعی به قدر وطنه خادم برچوق مقتدر اولاد تپشدریمکه موفوق اولان دارالشفقه دخی طرز اداره و تحصیلجه دوچار خلل اولمش ایدی .

[*] بونی متعاقب مشارالیه ففیری بک مأذونین جمعیتی متشکل عد ادوب بودار الفیض بیجانهدن نشئت ایدن مأذونینک ایلك وظیفه سی کندیلرینک منبع عرفانی اولان دارالشفقه باتیلرینک یاد خاطراری و ارواح علویلرینک شادیسسی امرنده « جمعیت تدریسیه اسلامییه » نك احیا و یکیدن اومقدس جمعیت وظیفه سنک درعهده اولنسی حقنده دور دراز تفصیل مقصد الیشدر .

اعلان حریتی متعاقب تشکل ایدن دارالشفقه مأذونین جمعیتی افرادی وقتیه کندیلرینک او دارالفیضک آغوش حمایتنده ملتک نعمت حالایله پرور شیباب اولدقلرینی اصلا اونوتمامش و مؤسسین کرمانه الی الابد منتدارقلرینی قبلیلرینک اک درین گوشه سنده صاقلامش اولدقلرندن مکتبک بانئ حقیقلری اولان اصحاب حمیت و فضیلتک آثار متروکه سنک احیاسنه و جمعیت تدریسیه اسلامییه نك یکیدن تشکلی خصوصنه تشمیرساق اهتمام ایدرک بو امر خیره اشتراک ایده حکلرینی کمال من و مسار ایله استبشار ایتدکلری ذوات کرامی فی ۱۶ کانون ثانی سنه ۳۲۴ جمعه کونی بر اجتماع عمومیه دعوت ایدرک مقصد مقدسه شروع ضمنده جمعیت سابقه نك نظامنامه سی موجب هیئت اداره و هیئت تدریسک انتخاب و تعیینی خصوصنی استرحام الیشلر ایدی .
مأذونیندن و منتسبین مطبوعاتدن احمد راسم بک صباح غزته سیله و اوتهدنبرو مکتبه معاونت لطفکارانده بولنهرق بک مهم الات والواح فیه اهداسندن بشقه حسیات و ظنپورانه و عزم معارف پرستانه لرینی سنه لرحه مکتبه فخری تدریس اتده بولنمش اولغله اثبات ایتمش اولان ظنین غزته سی مدیری حسین کاظم بک افندی ظنین غزته سیله جمعیت مذکورنهك یکیدن احیاسی لزومنی افهام و یوم مذکورده اجتماعک مقرر بولندیفنی نشر و اعلان الیشلر ایدی .

تاریخ مذکورده وقوع اولان اجتماعده جمعیت تدریسیه اسلامییه نك بدایت تشکلنده اعضا الغنده و دارالشفقه نك ایلك مدیریتده بولنمش اولان طرزون مبعوث محترمی علی نقی بک افندی حضرتلری اثبات وجود الیشلریله لطفاً اجتماعه ریاست ایللری خصوصی مأذونین طرفندن کندولرندن استرحام و یکرمی سنهدنبری بر قوطی دروننده محفوظ بولنان جمعیت مهری کندولرینه تسلیم اولنمشدر . مؤسسیندن بر حیات قالان مجلس اعیان رئیس ثانیسی غازی احمد مختار پاشا حضرتلری و بدایت تاسیسندنبرو مکتبه یقیندن و اوزاقدن همت بر اندازانه و معاونت کریمانه بیدریغ بیورمش و بیورمقده بولنمش اولان مجلس اعیان رئیس سعید پاشا حضرتلری بو اجتماعده حاضر بولنه مامشلر ایسه ده جمعیت خیریه مذکورنهك یکیدن احیاسنی ارزو بیوردقلرینی مأذونینه بیان ایتمشلردر .

اوله برقاچ سنه امتحان عمومیلرده مئزلك صفتيله مكاتبی تشريف بيورميش اولان مجلس مبعوثان رئيسی احمد رضا بك افندی حضرتلری دخی لطفاً جمعیت تدریسیهیه اشتراک لری وعد بیورمشلردر. واصل خاک غفران اولان مؤسسین کرامک خیر الخلف انجال نجیبه سندن سلیمان پاشا زاده ساحی بك افندی، رضا پاشا زاده عصمت بك افندی، ضریخانه مدیری توفیق بك زاده هاشم بك افندی بواجتماعده بالذات حاضر بولمشلر و اسعد پاشا زاده جلال بك افندی اثر پدیره افتفاء جمعیتیه مع المنونیه اشتراک لری وعد ایلمشلر ایسه ده بو صروده درس عادتده بولمشلردن اجتماعده اثبات وجود ایده مامش لردر.

باب مشیختنهای درس و کیلی معلم محترم خالص افندی و حلب مبعوثی نافع پاشا و جده مبعوثی قاسم زینل افندی حضرتاتی و دیوان محاسبات رئیس زهدی و مدعی عمومی جمال بك افندیلر و حریبه نظارتی مکتوبنجیسی معلمین سابقه دن رضا بك افندی و اوقاف نظارتی مصارف مدیری جمیل بك افندی، صحیه اداره سی ناظر نایبی سرامدان ارباب قلم و هیئتد احمد مدحت افندی و شورای دولت محکمه تمیز رئیس رشاد بك افندی و تلغراف محاسبه جیسی محی الدین بك افندی و حکامدن احمد اسعد افندی، زراعت هیئت فیه سی اعضاسندن جمیل بك افندی، معلمین کیمیا کرماف بك افندی، زمین فیه سی مدیری معلمین سابقه دن کاظم بك افندی، معلمین فطین، حافظ مصطفی و محسن افندیلر حضرتاتی و معلمین سابقه دن مشیر شگری پاشا و فریق ادھم پاشا، میرلوا ابراهیم حقی پاشا و میرالای شاکر بك و میرالای جمیل بك و بیكباشی نوری بك حضرتایله دو قنور نامق و سلامی پاشا لرحضراتی و مؤسسیندن سعد الله پاشا مرحوم دامادی معلم محترم اسعد پاشا حضرتلری و شهراماتی مجلس اداره اعضاسندن دو قنور محی الدین بك افندی حضرتلری، شورای دولت اعضاسندن و مکتبک قدما می شاکر دانشدن عثمان صائب بك و مکتبک مآذونیندن درس عادتده بولنانلرک هان کافسی و دهها برچوق ذوات کرام بواجتماعده حاضر بولمشلردر.

جمعیت اشتراکی وعد بیوران ذوات کرامدن ضبطیه نظری ساحی پاشا حضرتلری طرفلردن وكالة ساجد بکی کوندرمش و شورای دولت اعضاسندن

و معلمین سابقه دن نورالدین بك افندی بالواسطه و شاکر پاشا زاده فریقاندن جواد پاشا حضرتلری باتلغراف معذرتلری وقوعه مبنی اجتماعده حاضر بولنه میه جقلمی بیلدیرمشلردر.

علی نقی بك افندی نک تحت ریاستنده اوله رق وقوع بولان اجتماعده اول مدیر مکتب کنعان بك طرفندن قح کلام اوله رق دعوت واقعه یه اجابتلردن طولای هیئت کرامه عرض تشکر و طلبه و مآذونین مجتمعا کندولرینه تقدیم اولمش و سکنزنجی صنف طلبه سندن نظمی افندی طرفندن هیئت کرامه تشکری حاوی برنطق قرائت اولندقدنصکره مآذونین جمعیتی نامه مکتبک ایلك صنف طلبه سنک برنجیسی اولان فخری بك طرفندن برنطق قرائت ایلمش و بعد مآذونیندن محمد عزت بك طرفندن قرائت اولنان جمعیت تدریسیه و مکتبک تاریخیه تشکلی استماع اولمشدر.

یونی متعاقب علی نقی بك افندی جمعیتک بویله اوتوز سنه صکره تکرار احیای رسمنده حاضر بولمق بختیار لغنه نائل ایده جک قدر کندیسنه عمر احسان ایتمش اولسندن طولای جناب فقه حمدوشایله جمعیتک بدایت تشکله کی صورت و مقصدی ا کالاتمش و بونک اوزرینه معلمین خالص افندی حضرتلری قیام ایدرک جمعیت تدریسیه نک بدایت تشکلی صرهنسند مؤسسین کرامک کندوسنی تعلیم و تدریس و نظیفه سیله توظیف ایتمش اولدقلرینی و علی نقی افندی نک بدایت تأسسده مشهود اولان آثار کارگاه یسنی تدکار ایله جمعیتک مقصد اصلی تأسسی بین الاسلام مجانا نشر و تعیم معارف خصوصی اولوب بونک ایچون دارالشفقیه قبول اولنان طلبه نک علوم و فنون متنوعه تحصیلندن و بالخاصه حیت ملیه اساسنه مستند برتریه و حسن اخلاق اکتسابندن صکره هر شعبه اموره اتساب ایدرک حیت ایله اقتدارنی نفسلرنده جمع ایتمش وطن خادم لری یتشدریلسی و مآذونیندن ارز و ایدنلره علوم عالیة دینیة تدریس اولنسی و ذاتا مکتبده ایت تحصیل کورمش اولدقلرندن کندیلرینه برایکی سنه طرفنده علم کلام، اصول حدیث، اصول فقه و تفسیر شریف و علم مناظره نک مباحث دقیقه سی تدریس و السنه اجنبیه حقنده کی معلوماتلری ا کمال اولندقدنصکره ممالک عثمانیه و اسلامیه نک اک اوزاق محللرینه اعزام اولنهرق اورالده جهالتده قالمش اولان دین قرداشلرمنه احکام دینه و قوانین

مدینه نك تعليمی و نشر فنون و معارف ایله سویه علیه جه پك كیروده بولنان اسلاملك دخی طریق مدینت و تجارتده اقوام سارهدن کیرو قلامسی اسبابنك احضارندن عبارت اولدیغی کندیله رینه خاص بر فصاحت و بلاغته بیان ایلملری اوزرینه جده مبعوثی قاسم زینل افندی حضرتلری دخی مصر و هندستانده سیاحت ایدرك او طرفلرده کی مسلمانلرك و طنداشلری اولان قبطی و مجوسیلردن و فاس مسلمانلرینك همشهر یلری اولان موسویلردن و او طرفده کی ملل خرسستیانیهدن مع التأسف کیری قالمش اولدقلرینی کورهدك دلخون اولدیغی و بمالك عثمانیهده دخی فنون و معارفك بین الاسلام مع التأسف خرسستیان و طنداشلرمن درجه سنده ترقی ایدمه مابش اولغله شمعی استحصال حریتله اول امرده دوشونیله جك شینك بین الاسلام نشر معارف خصوصی اولدیغی و مسلمانلرك ترقی و سلامتی المنجی تحصیل فنون و معارفه متوقف بولندیغی بیان و مصر قبطیلرینك و بنکاله مجوسیلرینك ارملرنده نشر معارف خصوصنده تعاون جمعیتلری تشکیل و بوبابده صرف ایتدکلری هم و مساعی ثمره دار اولدیغی و میسیونرلر و جزویتلر و فرده لر جمعیتلری ملل ساره ایچنده و باخصوص صنف محتاجین اره سننده تمیم معارفه وقف و وجود ایتمش اولدقلرندن بین اسلام دخی بومثللو نشر معارفه خادم جمعیتلر تشکیل اهم و الزم اولوب اغنیا اولادی نصل اولسه و سائط تحصیله مالک ایسه لرده ایتم و محتاج معاونت اطفال عوام بو سائطه مالک اولدقلرندن اصل بونلر اره سننده نشر معارف خصوصنده ایدیله جك همتك قات اندرقات مشکور اوله جغنی و بو کونکی اجتماعزدن انشاءالله حسن نتیجه حصوله بتون هیتمندانك ال برلکیله چالشمسی فرض عین اولوب بمالك عثمانیه نك حتی بیوک قصباننده بیله مع الاسف مکتب بولندیغی و حتی جدهده بر مکتب ابتدائی بیله بوق ایکن کندوسنك بو خصوصده ابراز ایتدیگی غیرت نتیجه سننده بویله بر مکتب تاسیسنه موفقیته الویره ك اطفال جهالتدن قورتارلدیغی جهته لره بو خصوصده اصلا وقت فوت اولنیه رق صرف غیرت و همت اولنسی اقتضا ایدمه جکنی و اغنیامزك بو بابده ابتدائی لطف و همتلرینه انتظار من طیبی بولندیغی بیان بیورمشدر .

دوقتور سلامی پاشا حضرتلری دخی مؤسسین مرحومه یه دعالم ایدرك جمعیت تدریسیه اسلامیه نك یکیدن تاسیسنه همت اولنوب ذوات هیتمندانك دعوتی لزومندن و خالص افندی طرفندن بیان اولنان مقصد مقدس اوغرینه چالیشلمسی و انشاءالله طشره لرده دخی بومثللو دارالشفقه لر تاسیسی لزومندن بحث ایله ملتزمك جدا محتاج اولدیغی بواصریره بالمله همت وطنیه اصحابنك اشتراکی مقتضی بولندیغی بیان و جمعیت اعضاسنك اقر باواحباسنك بو جمعیه بالاشترک معاوتلرینی تامین و تشویق خصوصنده جمله مزك صرف مساعی ایله جمعیت جدیده نك انشاءالله اسکیمی کبی برچوق آثار مبروره میدانه کتیرمه موقوف اولسنی تمی ایلشدر .

دوقتور اسعد پاشا حضرتلری دخی مکتبه اوتهدنبری محبتندن بحث ایله مشاغل کثیره سنه مبنی هیئت اداره و تدریس اعضالغنده بولنه مزایسه ده مکتبک امور صحیه سنه فخریاً نظارتی و طلبه دن کوز خسته لقلرینه مبتلا اولنلرك نجانا تداویسی خصوصی مع الافتخار قبول ایدمه جکنی سولشدر .

نظقلرك قرائت و ایرادی متعاقب جمعیه اشتراک ایدمه جکلرینی بیلدیرمش اولان ذوات کرامک اسامی محترمه سی مندرج بولنان لیسته یه نظرأ مجلس اداره و مجلس تدریسک انتخابه مباشرت ایدلمش و ایجاب ایدن اعانه نقدیه یی و یرویده بالفعل امر ادارهده بولنقمده کی معذرتلرینی بیان ایدن ذوات کرام استننا ایدلمشدر . اکثریت آرا ایله انتخاب اولنان و نظامنامه موجبنجه ذکر اولنان هر ایکی مجلس ایچون اور کشیدن عبارت بولنان ذوات کرامک اسامیسی بروجه آتیدر :

مجلس اداره اعضاسی

۱ سعید پاشا	مجلس اعیان رئیس	۶ خلیل بك	موزه مدیر معاون
۲ احمد رضا بك (*)	مجلس مبعوثن رئیس	۷ مانع زاده حسین افندی	تجاراندن
۳ غازی احمد مختار پاشا	مجلس اعیان رئیس ثانیسی	۸ ابوالضیا توفیق بك	انطالیه مبعوثی
۴ عبدالرحمن بك	معارف ناظر و کتبی	۹ کاظم بك	طنین غزنه سی مدیری
۵ مصرلی سعید پاشا	اعیاندن جمعیت عمومی بلدییه رئیس	۱۰ فخری بك	پوسته مدیر عمومی

[*] احمد رضا بك افندی مشاغل کثیره لری حسبیله مجلس اداره یه دوام ایدمه جکلرینی بیلدیردکلرندن برلرینه انتخاب عمومیده قراندقلر رأی صره سیله مکتبک ایلك مأذونلردن تفراف ناظر و کتبی قواد بك افندی دعوت قلمشدر .

مجلس تدریس اعضای

۱	خالص افندی	درس و کیلی	۷	محمد عزت بك	دارالفنون و مكتب ملكيه و دارالشفقه رياضيات عاليه معلمی
۲	احمد مدحت افندی	دايرة صحیه ناظر ثانیسی دارالفنون معلمین	۸	حسین رمزی بك	تلفراف نظارتی محاسبات اجنبیه مدیری دارالشفقه و دارالمعلمین و مكتب ملكيه معلمین
۳	ادهم پاشا	فریقاندن و ریاضیون عثمانیه دن	۹	فرید بك	تلفراف مهندسان تدریس دارالمعلمین و تجارت مکتبی ریاضیات معلمین
۴	صالح ذکی بك	مجلس معارف اعضاستندن و دارالفنون معلمین	۱۰	عارف بك	کیمیاء و حلقه ل زراعت مکتبی و دارالشفقه کیمیاء معلمی
۵	فطین افندی	دارالمعلمین و دارالشفقه معلمین			
۶	محمد امین بك	تلفراف فن قلبی مدیری دارالشفقه و دارالمعلمین ریاضیات عالییه معلمی			

علی نقی افندی مجلس اداره اعضا الغنه انتخاب اولمیش ایسه ده مؤسسین قدیمه دن و مکتبک ایلك مدیری بولمیشری حسبیله کندولری اتفاق آرا ایله رئیس و کالتنه انتخاب ایدلمشدر .

اجتماعك ختامنده مأذونیندن بسته کار شهر کاظم بك طرفندن ترتیب ایدلمش اولان موسیقی بسته لری مکتبک موسیقی طلبه سنه او قوتدیر بله رق فوق العاده مظهر تقدیر اولمش وبالخاصه احمد مدحت افندی حضرتلری کاظم بکی تبریک ایدرک طلبه نك موسیقی خصوصنده کوسه تردکاری مهارت ولیا قته تحسین خوان اولمش و بوضورتله اجتماعه ختام ویرلمشدر .

مأذونیندن تلفراف مهندسی

فرید

دارالشفقه منتهی صنف طلبه سندن نظمی افندی نك طلبه

نامنه ایراد ایلدیکی نطقك صورتیدر :

حضار کرام

حضار بزرگبی کیمسه سز اولاد وطنی تعلیم و تربیه ایتک مقصد عالی حیتمندانه سیله بیک ایکی یوز سکسان بر تاریخنه طوغری استانبولده تأسس ایدرک اولا سیمکشخانه ده برچیراق مکتبی احیا و بونشئه معارف پرورانه ایله عزمنده دها زیاده ایلرله ریک شیمدی درون فیض مشحونده نائل انواع حمایت اولدیغمز دارالشفقه بی بیک ایکی یوز طقسان سنه سنده انشا و اعلا ایلین مؤسسین عظامدن ارتحال دار بقا ایلینلرک اسامی مبارکه سنی رحمتله یاد ایلرز .

بو افاضل ملنك قلب و روحزده هر آن او یاندرد قلری حس تجیل و تعظیمدن بر حیات بولنان کافه اعضای کرامه دخی حیاتمیزک صوکنه قدر ممتد اوله حق برر بیوک حصه شکران و محمادت موجوددر . بوکون دخی شو مؤسسه خیریه بی مقصد اصلیسنه ارجاع ایتک نیت خدایسندانه سیله اجتماع ایلین سز لرکبی وطنک کزیده ارباب خیر و فتوته تقدیم تشکرات بی نهایت ایلکله وظیفه منتکذارانه سز ی ایفایه مسارعت ایلورز .

ای مؤسسین مکرمه ؛ ای اعضای محترمه حضور کزده بر یتیم قلبنک نه درلو احتیاسات فرزندانه ایله ضربان ایتدیکنی عرض ایده میز . بو احتیاساتده اولاددن بابایه ، انایه توجه ایدن محبت و اخلاصدن فضله برده جهت جامعه اشتراک وارددر . بو اشتراک مودوع ید حمایتکنز اولان بالجله ایتم مسلمانه نك قبلر ننده کی اک اینجه اک پایدار حسابات شکرانه انضمام ایتمش یالکنز بزم کبی قدر نعمت و شفقتی بر آرادده برادرانه آکلامش اولاد کزده خاص بر تربیه محصولیدر . لسائمه زله افاده ایده مدیکمز شو حسی شمدی میانه کزده بولنان بیوک برادر لر مکز نائل اولدیغی شرف قبول ایضاح ایدر . حق وجدان کریمکزک ناطقه حال و بیانه قطعات وطنده مسکون یتیم برادر و همشیره لریمکز متشکراً رفع ایلدکاری لبیک جواب معنویسی شو آنده صاخ جامزده عکس انداز اولمقدهدر .

مکتبمیزک ، آنا قوجاغندن بابا یوردندن هر وجهله معزز طانیدیغمز شو دارالشفقه نك سبب وجودی اولمغه جهان انسانیته بیوک بر خدمت و معاونتده بولمیش اولان جمعیت تدریسیه اسلامیة نك یکیدن احیاسی طوغرییدن طوغری به بزره متعلق بر امر خیر والی الابد جهان انسانیتده بر خاطره تعظیم براهه حق بروسیله فخردر . بناء علیه حضور کزدن چکلمه دن اول عموم ایتم مسلمانه نامنه بر دها عرض تشکرات ایدر و هیئت فاضله کزک امور معظمه سنده دائماً موفق اولسنی الطاف سبحانیه دن نیاز ایلرز .

پوسته مدير عمومى فخرى بك طرفدن ايراد

اولوان نطقك صورتيدر :

جمعيت تدرسيه اسلاميه نام ميجلنى فاتحه كلام ايدرك او جمعيت محترمه نك اثر همت و غيرتى، ملت اسلاميه. اونودلز بر يادكار مفخرتى اولان شو معزز دارالشفقه نك يتشديدىكى بز يتيملىر منبع فيضك حيات ماديه و معنويه سنك او جمعيت مقدسه يه پك بيوك رابطه لره باغلى اولديغنى بيليرز .

دور سابقك ايجابات مضره سندن بريده جمعيتك هر هانكى امره معطوف اولورسه اولسون طاغيدلى مسلك ناهوارى بولنديغندن جمعيت تدرسيه اسلاميه ده بو ميانده يواش يواش منعدم اولشيدى. خورشيد حريترك ايلك شعله معارف و روانه سى بزله جمعيتى دوشوندردى. ينمزده ، اوسايه ده جاكيير اولان اخوت ، « دارالشفقه مأذونين جمعيتى » وجوده كتيرديكى ايلك كون، محصول اقدام و عنايى اولديغى او مبارك « جمعيت تدرسيه اسلاميه » نك يكيون تأسيسه قرار و يرهك له الحمد بوكون وجود لره مباحي اولديغى ذوات كرام دعوت واقعه تضرعكاريزه اجابت بيورديلر و بناء عليه بوكون « جمعيت تدرسيه اسلاميه » يكيون تشكىل ايتش اولديغنى اعلان ايله كسب فخر ايلرز .

جمعيتك مقصدينه كلنجه : مقصدىر و غايه املز بين الاسلام تعميم معارف امر مهمنه خدمت ايتكدر . كويلر يمز قصبه لريز حتى شهر لريز سكاني سوويه معارفه عناصر سائر دن ايلجه و حتى خيلوجه كرده در . بونى حكومتك همتندن بكيه بيليرز . فقط عموميت اعتبار لره تطبيق اولنه حق اصلاحات مع التأسف عنصر اسلام ايجون كفايت ايتيه جكدر . ديكر طرفدن عناصر سائر نك ايسه بر چوق ملت مكاتبلى موجوددر . بناء عليه جمعيتىر اليوم موجود اولان دارالشفقه مىر تكرر آغوش شفقته آلملى و امينم كه اقداملى بتون مكاتب رسميه و خصوصيه يه تحريروكتابلر نى تدارك صورتيله واصل ترقى اولان بو مؤسسه يه جمعيت تدرسيه اسلاميه نك او اوصالحق بيلميان غيرتيله بر كنجه كتب و عرفان اوله جقدر . بونى متعاقب ممالك عثمانيه نك هر طرفنده بو جمعيتك شعبه لري تشكىل ايدلم و يواش يواش اوفق مقياسده دارالشفقه لره وجوده كتيرلم و بو مراكز عرفانك محيطنده كويلردن برر ايكيشر يتيم آله رق بولنه كويلر نده تعليم ايتك درجه سنده معلوماتلر و يرهلم . بو صورتله عنصر اسلام آره سنده نشر معارف پك آسان اوله حق و بونك تراتى پك آرز زمان طرفنده اقتطاف ايدجه كمزه شه مىر اولسون . بو امله يتشمك ايجون جمعيتك وظيفه سى پك مهم و قيمتيدر . همزه توديع ايدلمش اولان نظامنامه نك طقوزنجى ماده سى احكامنه توفيقاً مجلس اداره ايله تدريس مجلسك تشكىلى اك مستعجل امور دنددر . جمعيتىر تامنه حركت ايدجهك بوايى هيئتى تكميل قوتمزله تقويه ايدلم . بو ايكي هيئتدن هر برى شوره ده پك چوق جاليشميدر كه مقصده وصول ده ايسر اولسون . هيئت اداره جمعيتك امور ماليه سيله اشتغال ايدجهكندن بدايت اعتبار لره بوابده فوق الحد همتلر

جمعيت تدرسيه اسلاميه نك يكيون احيا سى

ايتليدر . شعبه لره نظارت و طرف طرف داخل جمعيت اولنلرك اغانه لرى درج ايدلك اوزره بر اصول سالم اتخا ايتليدر . مكتب منابع وارداتى يكيون رؤيت و اوقاف مندرسه حاصلاتى، قله زمين عائداتى و بوكا مقيس اولان خصوصات تدقيق اولتيددر . هندستان و حتى چين ايمپراطور لى خلقنجه اول و آخر كوستريلان آثار توجهى ادامه و اعانات فتوت مندانه لرينك دوام و تزايدى اسبابى تهيه و احضار ايتليدر .

مجلس تدرسيه كلنجه : كلنك سنه پروغرام لري تهيه و اليوم تدريساتك محور لاقينه جريانى تدقيقه حصر افكار ايتليدر . برده كرك پروغرام داخلنده كى كتابلرك تداركى و كرك ارباب فتوت طرفلردن ترك و تبرع ايديله جك كتب معتبره نك نشرينه همتلر منتظر در . جمعيتك رياستى نظامنامه سى موجبنجه مقام صدارته مفوضدر .

جمعيت هيتت عموميه نك اكثريت آراسيله برده رئيس و كيلى نصب اولنور . بو وكيك و ينه نظامنامه موجبنجه تعيين اولنه حق مجلس اداره و مجلس تدريسك اتخاب و تعيينلرى ضمننده مكتملك ايلك مدير حيتمندى معلم محترم نى طرزون معمولانندن على نقي افندى طرفدن رئيس و كيلى صفتيله بوكونكى مذاكراتك لطفاً اداره بيورلمسنى تكليف ايدرز و اميد وارز كه كنديلرى قبول و اعضائى كرام رجاى واقمرك اسماعلى خصوصنده بزله اشتراك بيوررلر . اتخاباتك ده هان اجراسنى رجا ايدرز .

مأذونين جمعيتى نامنه كنديمزه حرز جان اتخا ايتديكمز جمعيت تدرسيه اسلاميه نك قديم مهر نى تقديم ايدر و موقعا تىزى جناب حقدن بكيه رك اليوم منبع فيض و عرفانز اولان شو مؤسسمة خيريه والى ماشاه تعالى ايلريده تأسيس اولنه حق دارالشفقه ل نامنه مكتبه ايلك قبول اولنه رق ايلك دفعه شهادتنامه اخذينه مظهر تيم طولاييسيله عرض تشكرات ايلرم .
[يشاسون اتحاد وار اولسون جمعيت تدرسيه اسلاميه]

دارالفنون رياضيات عاليه معلمى محمد عزت بك

قراآت ايلديكى تاريخچه نك صورتيدر :

قوم نجيب عثمانى يه خاص برحس على و طنپرورى و ماثر شفقت كستريدن منبعث بر مقصد علوى قديمى احيا ارزو و امنيه سيله بوكون كندى اثار مبروره لرندن بولنان بو محل شفقتده اجتماع ايليان جمعيت تدرسيه اسلاميه اعضائى محترمه سنده بتون مأذونين ارقداشلم نامنه عرض شكران و امتنان ايلسكى و جيبه نعمت شناسيدن عد ايلرم .

فقط اوصرفه مرده ذاتاً حکومتجه مجالس اجتماعری خوش کورولما مکه وتجسسات و اخباراتک مضراتی بالفعل مشهور اولغه باشلا دیغنه مبنی جمعیت محترمه نك اعضای متباقیسی بالضروره اجتماعه کله مدکاری کبی یکیدن اعضا قیدینه ده کیسه جسارت ایله مدیکندن نهایت آره صرفه اعضای موجوددن بر و یا ایکسی مکتبه کلدرک مدیر ایله کوروشمک صورتیله مکتبک احوال حاضرهمسی حقیقه معلومات الموق اوزره جمعیت تدریسیه جه تعطیل اجتماعه مجبوریت حاصل اولمش ایدی (۳۰۴) بوتعطیل اجتماع دارالشفقینی موجودتی ایچون پک قیمتلی اولان برحایه شفقتکاریدن وجهیت محترمه یی ده نظامنامه محرر مقاصد علویه یی چیز فعله ایصاله چالیشمقندن یعنی وطن مقدس عثمانینک هر کوشه سنبله دارالشفقه لر احیا ایتمک دن محروم و مهجور برافشدر .

دارالشفقهنک بوتاریخه قدر آثار فعلیه سیله مشهور اولان انتظام اداره وتحصیلی تدریجاً بوزولغه باشلامش وبالاخره حس اولنور درجه ده فناقلر حدوتنه سببیت ویرمشدر .

۱۳۰۰ تاریخلرنده بر جمع ایرتسی کونی ایدی که مکتبک ترقیات واقعه سی مسومع پادشاهی اولسیله اوتاریخنده صدر نشین بولنان مجلس اعیان رئیس فاضلی سعید پاشا حضرتلری استحصال ایلدکاری مساعده سنیه اوزرینه مکتبک احوال ومکتبساتنه دأر اخذ معلومات اینک اوزره دارالشفقینی تشریف بیورمشلر ایدی . مشارالیه حضرتلری مکتب دروتی سیر و تماشادن وبعض طلبه یی بالذات امتحان ایله الدقلری اجوبه یه کوره مکتبساتلرینه اطلاع حاصل ایلدکدن صکره مشهودات ذاتیهرنی خاک پای شاهانه یه عرض ومکتبک احتیاج عظیم ایچنده بولندیغنی اعلام ایدرک بعده لوازم تدریسیه وسائرهمسی قارشولنی بولتمق اوزره شمذیلک موجود مکتبک ۴۰۰ طلبه یه ابلاغنه مقتضی ما کولات نامنه معینات عسکریه صرفه سنبله تسویه قلمق اوزره شهری ۱۵،۰۰۰ فروشک معارف بودجه سنبلدن دارالشفقینه تأدیسه سنه اراده سنیه استحصال بیورمش اولدقلری کبی بر اثر تشویق عاطفتکاری اولمق اوزره مکتبندن مأذون بعض افندیلرک محصول دست مهارتلی اولان رسم

لوحه لرینی عتبه هایونه تقدیم ایله بولنرله سائر بعض مأمورین مکتبک تلطفیلرینه دلالت و ۱۶ جلددن عبارت بولنان مشهور لاروس کلیاتی دارالشفقه کتبخانه سنبله اهدایه همت بیورمشلردی .

فقط اودفعه کی صدارتلی پک آز مدت دوام ایلدیکی جهته و وعد فحامتینا هیلرینی انجازه وقت وامکان بوله مامش اولدقلرندن مکتبک حیاتنه تعلق ایدن لوازم تدریسیه قارشولنی تدارک قلنه مامش ایدی .

دارالشفقهنک نظامنامه سی موجبجه امر اداره وتعلیمی جمعیت تدریسیه یه وریاستی مقام صدارته عائد ایدیسه ده مارالعرض اسبابه وجهیتک بالفعل عدم اجتماعه مبنی ۲۱ تموز سنبله ۳۰۶ تاریخنده صدر لاحق کامل پاشا امضاسیله مدیرته مرسل تد کرده متعلق بیوریلان اراده سنیه ملوکانه اوزرینه مکتبک حایه پادشاهی ایله ممتاز بیورلدیغنی وتاریخ مذکورده قرین ثانی بولنان حاجی علی بکک مکتبک بالجمله امور و خصوصاتنه نظارته مأمور ایلدیکی بیلدیرلشیدی .

۵ کانون ثانی سنه ۳۰۷ تاریخنده صدر اسبق جواد پاشانک عرض واستیذانی اوزرینه دارالشفقهنک بعدما رسومات وتلغراف وپوسته اداره لرینه مخرج بر مکتب حاله افراغ اولندیغنی وبومکتبندن مأذون اوله جق افندیلرک دوائر مذکورده دردر یوز غروش معاشرله استخداملری مقتضای اراده سنبله دن بولندیغنی تبشیر قلمش ایدی .

بوراده هیئت محترمه یه شونقطه یی عرض ایتمکی متحم ذمت وفریضه عد ایدرم که سعید پاشا حضرتلری مدت صدارتلرنده بالخاصه دارالشفقهنک اسباب تعالی وترقیسنی تأمینه صرف همت وعنایت بیورمش اولملرینه مقابل صدر اسبق جوادپاشا مرحوم دخی بیکس اولان مأذونینک ترفیه حال ومعیشتی اسبابی تأمل وتأمین بیورمش اولدقلرندن مشار الیهما حضرتی بتون مأذونین مکتبی دکل عموم افراد عثمانیه یی الی آخر العمر مدیون شکران ومنتداری ایلرلیله جمعیت تدریسیه اسلامیة ودارالشفقه تاریخنه خط زرین ایله یازیله جق بر صحیفه علاوه ایتمشلردر .

بدايت تأسيسه جمعيتك تعليم و تدريسنى در عهده ايلديكى علوم و فنون نسبتاً محدود اولديغندن جمعيت مذكوره اعضاسندن بعضيليه صنوف ملكيه و عسكريه ايله جهت علميه منسوب ذوات عاليه و حمت سماندن مركب برهيت تعليميه معرفتيله تأمين مقاصد و احتياج اولومش ايسهده بالاخره صنفلك تزايدى و درسلك تعددى ارباب اختصاصدن معلم تداركنى ايجاب ايلديكى حالده ذاتاً لوازم تدريس قارشولمى مفقود اولديغندن معلمين مداومينك اكثر يسنه معاش و يريله مامك ضرورى اولمغه و وجودلرينه عرض احتياج ايديلان مخصصينك مكتبه جلب و دعوتنه امكان بولنه مامشدر .

مع مافيه بعض درسلك صرف سائقه حمت و برحس عالي و طنپوروى ايله بعض فتوتندان طرفلرندن در عهده و تدريس ايدلمش ايسهده هر درس ايجون و على الخصوص صنوف ابتدائيه ايجون بوضورتله معلمين تداركى ده ممكن اوله مديغندن درسلك لايقيه تعليم اولنه مامش و مع ذلك مكتب ماذونيندن تدريسده اقتدارلرى مشهود اولان ارقداشلم بواصر مهمده خيلى خدمات مفخر تكار يده بولمشلردر .

اساساً مكتب موقعتك شهر مركزندن خيلى اوزاق بولمى و بردرس ايجون عزيمت و عودت يارم كون ضياعنى مستلزم اولمى كى اسباب سائر بعض ارباب اختصاص حمت سمانك دارالشفقهده مجاناً بر درس تعليمى در عهده ايلسنه باشلوجه بر مانع تشكيل ايدوردى .

ايشته اسباب معروضه دن طولايى انتظام تحصيل بر صورت قطعيه ده تأمين اولنه مديقدن ماعدا مكتبك حد مقررى اولان ۴۰۰ نفر دخى التماس سبيله اصول و نظامى خلافنده ۷۰۰ نفره بلاغ اولنديغندن بومقدار طلبه احتياجه كوره مخصص بولنان تعينات وسائر بالطلع كفايت ايتديكندن ما كولات بويله مرتفع بر نقطه ده ياشايان طلبه نك حفظ الصلحه جه احتياجنى تأمين ايجون دكل بلكه اداره مصلحت صورتيله احضار اولمقدن بشقه چاره قلامشدى .

بو حال ايسه كل يوم طلبه جه بادي شكايات اولمقله برابر بعض طرفدن وقوع بولديغى تواتر ايديلان تشويقات غرضكارى نتيجه سى اوله رق مكتبك بش صنفى طلبه سى ۳ تشرين

اول ۱۳۱۹ جمعه ايرتسى كونى صدر اسبق فريد پاشا زماننده محتمماً باب على پيشكاهنه كلارك بر نمایش اجرا سنه مجبور قالمشردر .

اوزمان اختلال شككنده تصوير اولنان بوقعه مدير مكتب فریق حسين پاشانك منكبواً ديار بكرة اعزامى انتاج ايلديكى كى دارالشفقه نك بر موجب نظامنامه حائز بولنديغى اداره خصوصيه سنهده ختام و يرمش و دار مذكور مكاتب رسميه مثللو اداره ايدلك اوزره باراده سنه معارف نظارتنه ربط و الحاق اولمشلردر .

دارالشفقهده تحصيله مباشرت و ماذونين

بدايت تأسيسنده مكتبه انان طلبه ۵۴ كيشيدن عبارت اولوب بونلرك ايجنده اوقوبوب يازمغه ، علم حال و نكته واقف ۲۵ افندى ايكنجى صنفه نقل ايله هيچ برشى بيليان متباقيسى برنجى صنفى تشكيل ايلمشلردر .

بوضورتله تشكيل اولنان ايكنى صنف ايله فى ۱۶ حزينان ۱۲۹۰ جمعه ايرتسى كونى درسلكه بدو مباشرت اولوب ايلك اوقوديلان درس دخى معلومات نافع اولمشلردر ۹۴ - ۹۵ سنه سنهده محاربه كورلتيلرى و مكتب داخلنده سرزده ظهور اولان بعض وقوعات مناسبيله او سنه درس اوقونه مديغندن نتيجى صنفه يتشان ايلك صنف بشنجى ايله برلشدرلمش و بنابرین دارالشفقه نك ايلك طلبه سى ۱۵ تميز سنه ۱۲۹۷ تاريخنده نشأت ايتمشلردر .

بوتاريخندن ۱۳۲۴ سنه سى نهايته قدر دارالشفقه دن ۴۲۹ افندى ماذون اولمشلردر بوحسابه كوره سنهده وسطى اوله رق ۱۶ طلبه چيقمشدر حد اصغرى ۹۱ تاريخنده ۵ وحد اعظمى دخى ۳۲۴ سنه سنهده ۳۱ كيشيدن عبارتدر .

ايلك ماذونين پوسته و تلغراف نظارتى اقلاننه مأمور ايديلوب ايجلرندن اوچ مستعد افندى و ايرتسى سنه خروج ايدن ايكنجى صنفك مستعدلرندن بر افندى كه جمعاً درت افندى ۱۲۹۹ سنه سى ايلولنده اكمل تحصيل ضمننده پارس شهرنده كى تلغراف مكتبته اعزام قلمشدر ايدى . بوافنديلر عودتارنده خدمتلرندن حكومتجه استفاده اولمقله پارسه طلبه اعزامى رسماً منع ايلديكى تاريخه قدر هرايكنى سنهده ايكنى افندى نك پارسه اعزاميله اكمل تحصيلنه همت اولومش و مكتب ماذونينندن

نظارت مذکوریه مأمور اولانلرک اکثر مستعدانی بوضوئله اوروپاده اکمال تحصیل ایلشلردر .

بالاخره مأذونین دارالشفقه دواړ سارمهده یرلشدیریلوب ۳۰ حزیران سنه ۳۰۴ تاریخده الی افندی خدمت سنیه الندیگی کی خزینة خاصه دواړیله خارجیه وعدلیه ودقترخاقانی و شهراماتی واورمان ومعادن ومعارف نظارتلرنده دخی دارالشفقه مأذونینی مأموریت صاحبی اولشلردر .

دارالشفقه مأذونیندن مکتب ملکیهدهده اکمال تحصیل صورتیله مقام ولایت اشغال ایدنلر بولندیگی کی مکاتب حربیه وطیبیهده اکمال تحصیل ایله مسلک جلیل عسکری به وطبایته اتساب ایدنلر ومکتب حقوقدن نشأتله بالفعل صنف حکامه داخل اولانلر ویایفای وکالت ایدنلر دخی وارددر بوکون اکثریت مأذونین رسومات وتلغراف وپوسسته نظارتلرنده بولنوب هر بررلری جانسپارانه ایفای وظائف ایلکدهدرلر .

تحصیل پروغرای واصلاحات

دارالشفقه نك مدت تحصیلیه سی سکز سنهدن عبارت اولوب پروغرامی ایکنجی درجهده تحصیلات اوزرینه مرتب بولندیغندن سکزنجی صنفی درجه تحصیل اعتباریله صنوف عالیهدن معدوددر .

ایلك پروغرامی پارسده کی (فلهش) مکتبی طرز واصولنه توفیقاً ۱۲۸۷ تاریخنده جمعیت تدریسیة اسلامیة معرفتیله تنظیم وتطبیق اولومش واعضای جمعیتدن اسعد پاشا مرحومک پارسدن عودتده کتیردیکی کتابلر ترجمه وتدریس ایلشدر دور سعادتتی تشکیل ایدن او تاریخده دارالشفقه هم بر دارالقیض وعرفان وهمده دارالتالیف ومعرفت ایدی .

۱۳۰۳ سنه سنده فلهش مکتبی پروغرامجه احتیاجات زمانه کوره تعدیلات مهمه اجرا قلندیگی اکلاشلسنه مبنی سنه مرقومه نیساننک یکرمی طوقورنجی چهارشنبه کونی جمعیت تدریسیة اسلامیة مقامنه قائم اولوق اوزره مکتب معلیندن موزه مدیر معاونی خلیل ، خالص ، امیل لاقوان ، دوكتور میرالای حسین رمزی ،

حکمت طبیعیة معلی دوكتور توفیق وخیرالدین وفخری وصالح ذکی وکیمیا معلی حسین وتلغراف ناظری مرحوم عزت افندی وجیت تدریسیه اعضاسندن احمد وتوفیق بکدر ایله مدیر مکتب حسین بکدر مرکب بر هیئت معرفتیله دارالشفقه پروغرامیده بعض مرتبه تعدیلات اولومشدر .

پروغرامک اوچنجی دفعه تعدیلاتی مدیر مکتب حسین پاشا ریاستنده معلین مکتبندن خلیل ، صالح ذکی ، بیکباشی ابراهیم شمعی ، یوزباشی نوری وخالص افندیلرله محمد عزت وفرید ومحمد امین وفواد وطیب یوسف ضیا وحسین رمزی بکدردن مرکب بر هیئت معرفتیله اجرا قلنشدر .

دارالشفقه نك معارف ادارهسنه ربطندن صکره دخی پروغرامجه خیلی تعدیلات یابلدیگی موجود پروغراملرک مطالعه ومقایسه سندن اکلاشلقنده اولوب هر حالده دار مذکورک بوکونکی شکل ووضعی اعتباریله اشبو پروغرام دخی احتیاجات حاضرینی تمامیله تأمین ایدمز بر حالده در . جمعیتک مقاصداصلیه سنه واحتیاجات عصریه به کوره یکیدن بر پروغرام ترتیبی جمعیتک همته وابسته در ومن الله التوفیق

دارالشفقه تاریخ معلی مرحوم ابراهیم شمعی بک

وحل غیر معین

۱۳۰۷ سنه سی اواسطنده بر بازار کونی دارالشفقهده معلمین اوطنه سنده اوطوریور ایدم . مکتبزهده بر چوق سنه لر فخری اوله رق تاریخ درسی تدریس ایتمش اولان معلم محترمز مرحوم ابراهیم شمعی بک ایچری کیردی وبعده السلام چیندن چیقاردیگی بر کاغدی بکا اوزاندی وبر مجلسده دارالشفقهده کی ریاضیه تدریساتنک سارمکتبلرک فوقنده اولدیغنی ادا ایتمش بولندیغنی وبوجلسده حاضر اولان بر ذاتک « ادا کزه اینانه بیلککنمز ایچون شو مسئلهی دارالشفقهده بوکون مکمللاً حل ایتدیروب اخشامه کتیره بیله کز لازمدر » یوللو تعریضنه قارشی

پك اعلا ديهرك جواب موافقت ويرديكني حكايه ايله مسئلهي هان حل ايتيمي امر ايتدي ايدى . كانغك اوزرنده شو مسئله محرر ايدى :

« بر چوبان باركير ، قيون و كچيدن مركب سوريسنى بر كوپريدن كچيرمك »
« ايسنديكنده بهر باركير ايچون اوچ ، بهر درت قيون ويا بش كچي ايچونده »
« بر پاره سروريه طلب اولنوب چوبان دخي قرق پاره ويرهرك قرق راسدن »
« عبارت حيواني كوپريدن كچيرمش اولسه چوبانك قاچ باركير ، قاچ قيون و قاچ »
« كچيسى اولديغنك حسابي »

واقعا مسئله پك مشكل دكل ايدى. فقط شمديكي كبي اوزمانلر دخي حل غير معين مكاتبده تدريس اولميوردي . آكلاشيلان واضح مسئله بو نقطهيه واقف اولديغندن مرحوم ابراهيم بكك ادعاسنى ابطاله موفق اوله جغنى ظن ايدىوردى. لكن نه تصادف كه او صرملرده بو عاجزده حل غير معينه دار بعض شيلر اوقومقده و اوكرنمكده ايدم . بناء عليه مطلوب حلي درحال مفصلاً و دستورات عموميه سيله برابر يازوب ابراهيم بكه تقديم و عيني زمانده مسئله نك خصوصيتي و بو كي مباحثك مکتبلر تدريساتنده داخل اولديغنى ده ايضاح و علاومايتدم . مرحوم بيان ممنونيت ايدرك تا او زمان حل غير معيندن باحث بر شى يازمقلى تنبيه بيورمشدى . اشته مرحوم مومى اليهك اخطار وارشادي ايله برنجي درجه دن حل غير معين حقه نده كي مقاله آتیه ميدانه گلشدر جناب حق بتون معلمدن ، تكميل جمعيت تدريسيه اسلاميه ارکان و اعضاسندن و دارالشفقيه آز چوق خدمتي سبقت ايدنلرك كافه سندن خشنود و راضى اولسون .

برنجي درجه دن حل غير معين حقه نده معلومات عموميه اعطاسنه شروع ايتزدن مقدم ابراهيم شمعى بكك اعطا ايلديكي مسئلهي حل ايدلم .

مسئله مذكوره نك صورت حلي - باركيرلرك عددى س ، قيونلرك عددى ع و كچيلرك عددى ده ف فرض اولندوقده بر موجب افاده ، مسئله نك معادله لرى

$$س + ع + ف = ۴۰$$
$$۳ س + \frac{ع}{۴} + \frac{ف}{۵} = ۴۰ \quad (۱)$$

ياخود

$$۶۰ س + ۵۰ ع + ۴۰ ف = ۸۰۰$$
$$س + ع + ف = ۴۰$$

اولوب مجهوللرك قيمتلرينك عدد تام و مثبت اولمى ده لازم و بناء عليه مسئله بر حل غير معين مسئله سى اولمش اولور .

مجهوللردن برى و فرضا ف مجهولى افنا اولندوقده اول امرده

$$۵۶ س + ع = ۶۴۰$$

معادله سنك حلي اقتضا ايدر . شو معادله نك بر حل تامي

$$۰ = س$$

$$ع = ۶۴۰$$

اولديغندن تام حللرك هپسى

$$س + ۰ = لا$$

$$ع = ۶۴۰ - ۵۶ لا$$

وجهله افاده اولنورلر . بونلر (۱) هيئت معادلاتندن برنده ق مثلاً ايكنجى معادله ده محلنه وضع اولنورق دخي

$$ف = ۴۰ - ۶۴۰ + ۵۶ لا = -۶۰۰ + ۵۶ لا$$

يولمغله (۱) هيئتلك تكميل حل تاملرى

$$س = لا$$

$$ع = ۶۴۰ - ۵۶ لا \quad (۲)$$

$$ف = -۶۰۰ + ۵۶ لا$$

اولمش اولور . اشبو افاداته گوره لا هر حالده مثبت اولملى و ديكر طرفدن

$$۰ < ۶۴۰ - ۵۶ لا$$

$$-۶۰۰ + ۵۶ لا < ۰$$

یاخود

$$\frac{600}{100} > لا > \frac{640}{100}$$

ویاخود

$$11 \frac{2}{7} > لا > 10 \frac{1}{11}$$

غیر مساویانده موافق بولماید که لا ایچون بویله بر قیمت دخی آنجق ۱۱ در
دیگه مسئله نك يالکمز بر حلی وارد اوده

$$س = ۱۱$$

$$ع = ۲۴$$

$$ف = ۵ \text{ در } .$$

مابعدی وار

تلفراف مهندسی
محمد امین

فلسفه علوم

عالم طبیعت

مؤثرات طبیعیہ — اثر

عالم طبیعت ندر؟ شو فضای نامتناهی ایچنده ید قدرتن چیمه تقدر مکونات
وارسه بونلرک هیئات کلیه سنه طبیعت نامی ویریلور تعبیر فلسفه یونانیهدن منقولدر
سما، اجرام، ارض، جویت، عناصر واجسام، حیوانات، نباتات، جمادات،
حاصلی خواص خمس ایله ادراک ایدیله جک موجودات جمله عالم طبیعی تشکیل ایدر.
اک کچوک ذره دن اک بیوک جر مه قدر کافه جسمانیات عالم طبیعتک اجزاسنندنر
حتی انسان بیله حیوانیتی اعتباریله بومالده داخلدر .

عالم طبیعت خواس خمس واسطه سیله بزه معلومدر حاسه لریمزدن هریری
بوعالمک وجودینه شاهددر بونک ایچوندرکه عالم طبیعته عالم شهادت نامی ده ویریلور.
عالم طبیعتده حادثات دائمه، شئون متوالیه مشاهده ایدیلور بو حادثات وشئونک
وقوع و جریانی طبایع اشیادن منبعث مناسبات ضروریه تحتیده درکه بومناسبات
ضروریه وعمومیه به قوانین طبیعی نامی ویریلور .

عالم طبیعت قوانین طبیعی نك تحت تأثیر و اداره سننده اوله رق دوام و تکامل
ایدر وعالم طبیعتده اک کچوک ذره به وارنجیه قدر جمله موجودات اوقانونلره
بالضروره انقیاد ایلر . ایشته اوقوانین طبیعی تحتیده هر موجود ماخلق لهی اولان
غایتیه طوغرو میل و حرکت ایدر فقط قوانین طبیعی نك جریانی، موجوداتک
بوقانونلره انقیادی جبری کرهیدر . یوکسک یردن براغیلان بر جسم ثقیل مرکز
ارضه طوغرو سقوط ایدر بو بر امر ضروری و کرهیدر هیچ بر جسم قانون مذکورک
تأثیر ونفوذندن قورتیله من انسانده قوانین طبیعی به بوضورت انقیاده مشترکدر .

عالم طبیعتده ظهور ایدن شئون وحادثاتک وقوعندن، قوانین طبیعی نك
صورت جریاندن، تکمیل موجوداتک سلسله کائناتده بر غایتیه طوغرو توجه
و حرکتلرندن، بوغایتک ماهیتندن، حاصلی صور کائناتده وجوده کلان تکاملاتندن
عالم طبیعت کلیاً بی خبر، کلیاً غافلدر . حالبوکه انسان بو حاللرک جمله سنه واققدر
عالم طبیعتده وقوعه کلان حادثاتی یالکمز مشاهده ایله اکتفا ایتمز دلالت عقلیه سی
ایله او حادثه لرک، شئون طبیعی نك علل واسبابی تحری و تحقیق ایلر، قوانین
طبیعی بی کشف وتدوین ایلر ایشته طبیعته قارشو انسانک برنجی بیوکسکی بو نقطه دن
باشلار .

عالم طبیعتک شئون وحادثاتی تحصیل، قوانین طبیعی بی کشف وتدوین ایدن
علوم ومعارفه علوم طبیعی نامی ویریلور عالم طبیعتک بر ماضیسی وارددرکه بونی
تاریخ طبیعی بزه بیلدیرر تاریخ طبیعیده قوای فعاله طبیعت، مؤثرات طبیعی
حکم ایلر .

عالم طبیعت وعالم آدمیت آروجه بر مقاله ده عریض و عمیق مطالعه ومقایسه

ایلمک اوزره بو مقاله مزده علوم طبیعی ایجاد و تدوینده ، عالم طبیعتک حکم و خفایاسنی کشف و اظهارده اثبات اقتدار ایدن ، فکر نظری عالمنک ، حکمیات و ریاضیات دریا لرنیک حقایق و مبادیسنی اخراج و استنباطده صلاحیتی تسلیم ایدیلن عقل بشرک جهان طبیعتک قوانین و مبادیسنی کشف و اظهارده کی قدرت و علویتی اثبات اولنه جقدر .

*
*
*

بوندن یوز سنه مقدم عالم طبیعی ساحه سننده ماده محسوسه دن بالکلیه بشقه اولوق اوزره بر جوق مؤثرات طفیلیه کورولشدرکه بونلر بعض حادثات طبیعیینی ایضاح ایتمک مطالعه سیله تأسیس ایدلمش اولدقلری حالده بالآخره کندیلرندن منتظر اولان خدمت وفانده ی ایفا ایدمه مامش لردی . حکیم شهر نیوتونک بیله بالذات موجودیتی تأمین ایدمه مدیکی حالده جریان وقایعک تدقیقیله موجودیتی فرض و تحیل اولسان جاذبه عمومیه دن صرف نظر اولندقمه مؤثرات طبیعی دن لااقل آلیسنک وجودی محقق ایدی : بونلرده ایکی نوع الکتریک (مثبت و منفی) ایله ایکی نوع مقناطیس (شمالی و جنوبی) ، سیالیه حروریه و برده مؤثر ضیائی ایدی . عین بر جسمک دفعه الکتریقلشمش و مقناطیسلشمش اولغله برابر تسخن ایدرک آثار ضیائی نشر ایتسندن مؤثرات مذکوره نک عین بر جوهرک تجلیات متنوعه سنندن عبارت اولوق لازم کلدیکی ملاحظه سی تبادر ایتشدر .

بوندن ماعدا مؤثرات مذکوره دن هر بری تجلیاتنه مصدر اولان جسمده کنندینه خاص بر موقع اشغال ایدیلوردی بعضیسی سطح جسمده رونما اولدینی حالده دیگرلری کتله داخلنده قالیورلردی فقط بونلرک موجودیتندن طولایی جسمک نقلت مخصوصه سی تبدل ایتیلوردی .

فی الحقیقه بر جسمک الکتریقلشمی ، مقناطیسیت و سخونت کسب ایتسی و زیادار اولسی ایله ثقلتی ، وزنی دکیشمز شو حالده مؤثرات طبیعی مذکوره نک غیر موزون اولسی مقتضیدر بوندن ماعدا ذکر اولنان مؤثراتک سیالات تشکیلیله سهولت

حرکتی ؛ هر طرفه انتشار و دخولی موجب مراق بر حالده در . ایشته ارباب فن طرفلرندن بوصف مؤثرات «سیالات غیر موزونه» نام عمومیی ویرلمکده در .

علم حکمت طبیعی بوسیالاتک ادخالیه سائر کونا اندیشه دن خلاص اولمش بولنیور و ماده آرتق کنندیسنی مشغول ایدمه جهک درجه ده اهمیتنی غائب ایتمش اولیوردی . چونکه حادثات طبیعیینی ایضاح و تنظیم ایدمه جهک اولان شی مؤثرات طبیعی غیر موزونه و بونلرک تأثیرات متقابله سنندن عبارت قالیوردی . نتیجه مطلوبه شو ایدی : بعدما هر شی بونلرک وجود و تأثیراتیه ایضاح اولنه جق ، کافه حادثات طبیعی بونلرک اثری اوله جق ایدی . صحنه عالمده مؤثرات مذکوره دن بشقه بر شی بولنجه جق و بونلر هر شیئه ، هر احتیاجه کفایت ایدمه جهک ایدی . ایشته مؤثرات مذکوره شو ملاحظات سائقه سیله وجوده کتیرلمش و بونلره بعض اوصاف و خواص دخی علاوه اولنشدر . یکدیگری جذب و یا دفع ایدن و تأثیرات متقابله حصولیه کسب اعتدال ایلیان و هر یره منتقل اولغله برابر اجسام مختلفه نک تأثیراتی نشر و توزیع ایدن و الحاصل عالم حادثاتک یکنانه مؤثر و مشوقلری اولوق اوزره طانیلان سیالات غیر موزونه فرضیه سی پکده تصویری بر شی دکلدر . بوفرضیه ساحه علم وفنده حقیله تدقیق و مطالعه اولنهرق ا کا کوره استدالات و استخراجنده بولنمق لازمدر . بر کره فرضیه مذکوره نک باشلوجه فوآندندن بری عین صنفه داخل اولان حادثات طبیعی و وقایع کونییه ی بر آره یه جمع ایله بونلری عین بر مؤثرک آثاری اولوق اوزره ارانه و تبیین ایلمسیدرکه بو صورته بر قوه مؤثره اصلیه نک اشکال متنوعه سی بالتصویر بونلر ایله مؤثر اصلی بیننده بر رابطه طبیعی موجودیتی میدان وضوح و ثبوته ایصال ایلر .

- ۱ -

مؤثرات غیر موزونه فرضیه سی اسبابی موضوع خارجه وضع ایتمک و برطاقم جواهر موهومه احداث ایلمک کی فکری اغفالده سائق اولان برقیصه فلسفی دن ماعدا دیگر بر محذوری مضمندر : حادثات طبیعی نک تدقیق و مقایسه سننده سیالیه

فرض و تصویری کافی اولیوب سیاله‌نک اجسام حقیقیه ایله اولان مناسباتنک ایضاحی ایچون بشقه‌جه بر فرضیه وجودینه باعث اولمقددر .

حادثات طبیعییه موهوماتدن دکادر . مثلاً یکدیگری جذب و دفع ایلدیکی کوردیکمز شیلر مثبت و منفی سیالات الکتریقیه دکل اجسام ماده‌در . بنا برین کیفیت جذب و دفعک نصورتله واقع اولدینی محتاج ایضاح کورولمقددر . بونک ایچون عالم حادثانه بعض روابط و مناسبات تصور ایتمک یعنی سیاله فرضیه و مطلقه ایله ماده مقیده بیننده بعض قوتلر وجودینی ملاحظه ایتمک اقتضا ایلمشدر . فن الکتریقیه ذکر اولنان قوتلر مختلف طرز و اشکالده تصور اولهرق « قوای موزونه الکتریقیه » نامیله طانمشدر . شو حالده ماده عادیه‌نک عامل غیر موزون ایله اولان مناسباتی حقدده تأسیس اولنان یکی بر فرضیه عامل مذکور حقدده واقع فرضیه‌نک بر مهم غیر مفارقی اولیور . علی‌الخصوص ضیانک نظریات تموجیه‌سندده اثر ایله محیط ضیائی بیننده بعض مناسبات تصورینه مجبوریت حاصل اولمشدر فرضیات اولیه‌یه الحاق ایدیلان اشبو فرضیات منضمه نظریه‌یه یکی بر غیر معینیت عنصری ادخال ایتمشدر .

ایشته ذکر اولنان فرضیه‌ده کوریلان محذور عظیم بودر . چونکه بر نظریه حکمیه‌دن بکلنیلان شی حقایق اشیائی انظار عالمدن ستر و اخفا ایدن بر نقابی بیرتمق دکل بلکه ولو صنعی اولسه بیله تجربه قوانینی بر صورت بسیطه و مکملده ارا‌ه و تصویر ایتمکدر . حالوکه بزم شو صوره‌ده تدقیق ایلدیکمز فرضیات بو شرائطی تأمین ایتمکدن بعید ایدی .

اون یدنجی و اون سکزنجی عصر حکمت شناساننک اشبو نظریاتی پک خفیف و سطحی شیلردن عبارت ایدی بونلر بر چوق سیالات احداث ایلمشلا ایدی فقط علم حکمت طبیعی‌نک اون طقونجی عصر طرفنده مظهر اولدینی ترقیات اوکی مؤثرات موهومه‌نک عدد و مقدارینی تقیص ایتمش یعنی اولجه یکدیگرندن بشقه بشقه شیلر اولوق اوزره فرض و تلقی اولنان حادثات طبیعی‌نک تشکیل ایلدکلری اقسام و صنوفه بر محانست و برمشدر .

ساحه فندن اول امرده سیاله ضیائی نظریه‌سی ازاله اولهرق رینه اثر عمومی اقامه اولونمشدر . بووضع عالم طبیعی تاریخنک وقایع عظیمه‌سی میاننده مقیددر . ایکی عصر قدر دوام ایتمش اولان مجادلات مشهوره‌دن صکره بو سایه‌ده تموجات نظریه‌سی انتشار نظریه‌سنه احراز غلبه و موفقیت ایتمش بو نظریه‌نک اک مشهور مجاهدلری ده‌قارت ، نیوتون ، هویکن ، یونگ ، فرهنل اولمش ایدی . اشاغیده بو بجه‌ده دائر تفصیلات اعطا قلمق مقررر .

بعده نوبت مقناطیسیته کلشدر مقناطیس الکتریقی معلوم اولمزدن مقدم حکمت شناسانجه سیالات الکتریقیه‌یه مشابه اولهرق هر نقطه‌ده بر سیاله شمالیه و برده سیاله جنوبیه ناملریله ایکی سیاله‌نک وجودی تصور و قبول اولنیوردی . بونلر ارسنده‌کی باشلوجه فرق ماده موزونه‌ایله اولان وجه ارتباطلرنده کوریه‌یوردی . سیالات الکتریقیه قاعده عمومییه اتباعاً متحرک و تبدیل مواعده مستعد اولدکلری حالده سیالات مقناطیسیه مقناطیسنش اولان اجسامک اجزای فریده‌سنه قوای موزونه مقناطیسیه تعبیر اولنان بعض روابط مجهوله ایله نوعاً مربوط کبی تلقی اولنیوردی . سیالات مذکوره کرچه هنوز مکاتب تدریساننده ذکر و بیان اولنمقدده ایسه‌ده مدت مدیده دنبرو کیسه بونلرک موجودیت حقیقیه‌سنه اعتماد ایتمکده‌در . فی الحقیقه علم مقناطیسیته‌هاند بعض حادثات عمومیه‌نک ایضاح و افاده‌سنی و قوزموغر افیانک مطالعه‌سنی تسهیل ضمننده کره سما نظریه‌سی و بطلیوس مسلکنک ایضاحی خصوصاتنده سیالات مذکوره‌نک وجودینی فرض و تصور ایتمک پک موافق و آسان اولور ذاتاً بونلرک شیمی‌یه قدر ارباب فن نزدنده بسبتون اهمیتدن ساقط اولملرینی تأخیر ایدن یگانه سبب بودر .

دانمارقه‌لی حکیم شهر اورستدک ۱۸۲۱ تاریخنده اجرا ایلدیکی تجربه جریان الکتریقینک ابره مقناطیسیه اوزرینه اولان تأثیرینی میدان وضوحه قویدینی کبی بوندن اون بش سنه صکره فرانسنر حکمیونندن مشهور آمپرک ذکاسی‌ده مقناطیس الکتریقی ایله بتون الکتریقی مقناطیسی فنی کشفه موفقیت حاصل ایتمش و المانیاده (غوس) ایله (وبر) فن مذکوره عائد کافه نظریات حکمییه‌ی اکیال ایلمشلا رسیده جهت

عملیه سنک اتمایی شرفی آراغو ، بیو ، صاورت ، بارلو ، لنج ، فارادی ، یخنی کبی ارباب فن حصه سنه دو شمشدر . ایشته اوزماندن اعتباراً عالم حکمیده مقناطیسیت جوهر اصلیمی اعتباریله الکتریقه ارجاع قلمش و آرتق الکتریقک برتابی اولق اوزره طانمشدر .

سیالہ حروریہ نظریه سنک سقو طیده عالم فنده بر امر مهم شکانده تلقی اولونمشدر ارباب فندن موسیو دوهم بو کیفیتیک و اخضانه وغایت حکیمانہ افاده ایتمشدر . بوکون حرارت حرکات جزو فردیهدن متولددر تعبیر اخرله بر نوع حرکتدر بوحرکت بر جسمدن جسم آخره ومثلاً بر منبع حرارتدن بر مجربک دیدینه بروجه آتی بیان اولنان اوچ طرزده انتقال ایلر :

(۱) انتقال طریقله یعنی ارمیه وضع اولنان غیر متحرک اجسام درونندن طی مسافات ایتمک صورتیله .

(۲) محیط مسخنک بر کتله حالنده انتقالی صورتیله . (بر قالوریفیر اغرنندن النان صیحات هوا مثللو)

(۳) انشعاع صورتیله ، که آتشک قارشوسننده ال قالدیرلیدینی ویاخود شعاعات شمسیهیه معروض بولندیدینی زمان حس اولندیدینی کبی .

حرارتک مثلاً شمسدن سطح ارضه انشعاع صورتیله انتشاری ابروجه ملاحظه اولنان بر سیالہ حروریه نیک اثری اولمیدینی کبی عین احوالده انتشار ضیا کیفیتده برسیالہ ضیائیہ حادثه سی طبیعیه نیک صورت حدوثی تامیله عیندر تعبیر اخرله ایکی حادثه واقع اولیوب عین بر اثر ایکی صورتده تجلی ایلکدهدر .

حرارت منشمه وضیا عین شیدر اگر الحاله هذه ارباب فنجه قبول اولنان معنای میخانیکی نظر دفته النور ووشعاعات شمسیهدن برینک منبع صدوری اولان بر نقطه یه کیدیلرک اورادن حقیقت حالده جریان ایدن حادثات طبیعیه مشاهده و تدقیق اولنه بیلک ممکن اولسه بر جزو انیرک نامتناهی سرعتله و نامتناهی محدودیتله متهرز اولسندن بشقه برشی کوریله من . ذاتاً غایه اعتباریله وقعه بر جزو متهرزه عاند بسیط

بر حادثه دن بشقه برشی دکلدر اهتراز مذکور بالاخره بر طبقه عینیه ایله مناسبتیه کتیریله چک اولورسه برضیا ومثلاً ضیای اصغر احتساستاتی حصوله کلور . اگر بوتماس جلدک حس حروری ایله متأثر اعصابنک متظاهر بولندیدینی بر نقطه سننده واقع اولورسه عین اهتراز بر حرارت احتساستانه باعث اولور . والحاصل ینه او اهتراز بر فوطوغراف پلاقه تصادف ایلدیکی حالده بر حادثه کیمیویه تولید ایلر .

اشبو ظهورانه نظراً عین شعاع ، اجزای متهرز نیک عین تعاقب واتصالاتی ، شعاع ضیائی ، شعاع حرارت ویا شعاع کیمیوی کبی مختلف ناملراخذ ایدرکه بروجه بالا تفصیل وایضاح ایلدیکی وجهله بونلرک کافه سی عین جوهر مؤثرک مختلف ره آقتیفلر اوزرنده حصوله کتیرمش اولدینی تعاملاتک مناظر مختلفه سندن عبارتدر بونلر عاداتا عین برذاتک متصف اولدینی مختلف عنوانره تشبیه اولنه بیلور . ایشته مواد مذکوره حقیقده الیوم حکمفرما اولان افکار بومرکزدهدر . بونتایچ ۱۸۰۶ سنه سندن ۱۸۶۰ تاریخنه قدر یارم عصر ظرفنده تدریجاً وقوعه کلان ترقیات متوالیه آثار ظاهره سیدر .

سیالہ حروریه علوم طبیعیه موزه سننده بر موقع اختفایه چکلمش اولان سیالات مقناطیسیهیه التحاق ایله دکدن صکره ساحه علم حکمتده مؤثرات غیر موزونه دن مثبت ومنفی ایکی سیالہ الکتریقیهدن بشقه برشی قالمیوردی . فقط آرتق مثبت ومنفی نامیله ایکی نوع الکتریق تصویرینهده احتیاج مس ایتمیوردی . من القدم بوفر ضیه بی سود اولدینی قدر جبراً کندوسنی موقع قبولده بولندیردیغندن استبدادکارانه اولق اوزره طانمشدر .

« منظومه الکتریقیه pile » نیک کشفندن صکره حکمت شناسان بتون اشتغالاننده سیالہ منقبیهی حذف ایتمکی ویاخود منسی ویا مستتر عد ایله یالکیز جریانک جهت واستقامتنده جولان ایلمک اوزره سیالہ مثبت نامیله یکانه بر جریان ملاحظه ایلمکی اعتیاد ایتمشدردی . فقط الکتریق متوازن ساحه سندن چیقلامق شرطیله ۱۷۳۳ تاریخنده حکمت شناس شهیر (فارادی) نیک جام ایله رچنه نیک دلیک و تماسی ایله الکتریقلخه لرنده مشاهده ایلدیکی فرق طولانیسیله تأسیس اولنان ایکی سیالہ الکتریقیه نظریه سی هیچ بر زمان عمومیتله مظهر مقبولیت اولمامشیدی .

سیاله الکتریقیه فکرینی ایلك دفعه ۱۶۷۰ تاریخنده وضع ایدن انکلیز حکمت شناسانندن (بویل) ایلیسه ده مومی الیه یالکز بر نوع سیاله تصور ایلش ایدی. دوفایک کشفیاتنه دکین حتی آندن ده پک چوق زمان صکره بو نظریه ایله اکتفا اولونمشدر. حکیم شهر (فرانقان) لاید شیشه سنک صورت فعلانی ایضاح ایتک ایچون بر نوع سیاله الکتریقیه تصویرینه مجبوریت حس ایتمش و بو سیاله نك اجزای فردیه سی ماده نك اجزای فردیه سنی جاذب اولدقلری حالده یکدیگری دفع ایلدکاری بیان ایلشدر.

سیاله مذکور نك وسطی حوله طبیعییه نظر آ زیاده تحوله مستعد اولان مقدارى (الکتریک مثبت) و آز تحوله مستعد مقداریده (الکتریک منفی) حصوله کتیر شوفرض و تصور مخالف ایکی سیاله قبولندن شبهه سز ده معقول و صوابدر چونکه بو ایکی سیاله مخالفه یکدیگری حال طبیعییه ارجاع ایدرک بر الکتریک معتدل حصوله کتیردکاری حاله الکتریک مذکورک حقیقی هیچ بر خاصه ایله توصیفی ممکن اولماقده در.

مع مافیہ تقاییدن خالی اولیان اشبو ایکی سیاله نظریه سی انکلیز حکمت شناسانندن سیمرک نفوذیه ۱۷۵۹ تاریخندن پک چوق صکره لرینه قدر دوام ایتمش اولمغله برابر فرانکنک نظریه سی ده تامیله غائب اولمش دکل ایدی. ۱۸۶۷ تاریخلرنده بعض حکمت شناسان و علی الخصوص برتن نظریه مذکور نك بعض نقاطنی تعدیل ایدرک یکیدن احیایه تشبث ایلشدر ازمئه اخیرده ایسه ماده نك تأثیرینه متعلق بر فرضیه ده علاوه سیله نظریه مذکور اتمام واکمال قلمشدر بوسایه ده یالکز بر سیاله الکتریقیه وجودیله اوله بر نظریه وجوده کتیرلشدرکه وقوعات مادیه کونیه بونکله سیمرک نظریه سندن ده ازیاده ایضاح ایدیه بیلکده وفضله اوله رق الکتریک متوازن ایله جاذبه عمومییه متعلق قوانین اساسیه نك بر دستور داخلنده جمعنه امکان بولمقده در.

ملاحظات واقعه عوامل طبیعی نك نهایت توحیدی نقطه نظرندن فواید عظیمییه موجب ایدی. فی الحقیقه حادثات ضیائی نك ایضاحی ایچون وجودی الزم اولان

ایرک مواجهه سنده آرتق بر مؤثر غیر موزون ، یالکز بر سیاله الکتریقیه قالمش بولنیوردی شوحالده مسئله بویکی مؤثرکده توحیدی قابل اولوب اولیه جغنی و نهایت کافه مؤثرات طبیعی نك ایرک وجودنده تقرر ایدیه بیله جگنی اکلامق نقطه سنه ارجاع ایلك اولیوردی.

ایشته عالم طبیعی ده بودرجه احتشامه مالک اولان بر مؤثر یکانه نك ملاحظه و تصوری خیلی زمانلر حکمت شناسانک قوای مفکره لرینی یورمشدر فقط بونک وجودینی اثبات ایدیه جک هیچ برشی بولنه میوردی شیمدی ایسه بو تصور خیالی برشی اولیوب محض حقیقت شکافی اخذ ایتمشدر. بالجمله حادثات طبیعی بر محیط واحدک، اثر عمومی نك تجلیات مختلفه و تمثلات متنوعه سنه ارجاع ایلش بولنیور! سبحان من تحیر فی صنعه العقول.

فی الحقیقه بو تصورات خیالیه الیومنا هذا بر حقیقت اولیورمشدر. کافه حادثات ضیائی نك منبع صدورى اولان سیاله رقیقه نك عین زمانده تأثیرات الکتریقیه محلی اوله بیله جکی فکری آمپر تبادر ایتمش اولدینی ظن اولونیور. فقط بو حقیقتک میدان وضوحه ایصالی شرفی مهره طبیعیوندن ریاضی شهر ماقسومه ایددر. حادثات ضیائی ایله الکتریقیه بیننده موجود بولنان مناسباتک ماهیت حقیقیه سنی ایلك دفعه مومی الیه کشف ایلشدر.

وقایع طبیعی نك بویکی شکلی اره سنده بعض مرتبه مناسبات یقینیه موجود بولندینی آزاده تردد و اشتباه ایدی. ۱۸۴۵ تاریخنده فارادی نك مقناطیس الکتریک تأثیرینک بر شعاع ضیائی نك مستوی استقطابی تدویره مقتدر اولدینی کشف ایتسی تاریخ مذکور قدر بعض حکمت شناسانی مشغول ایدن بر شبهه بی حقیقه تحویل ایلشیدی. فقط ضیا ایله الکتریک مقناطیسی یعنی جوهر الکتریک بیننده موجودیتنه حکم اولنان بومناسبات نه کبی شیلردن عبارت ایدی؟ بو نقطه دخی ماقسوملاک ذکا و همتی ایله ۱۸۶۴ تاریخنده بستیون کسب وضوح ایتمشدر.

حکیم مومی الیه ماقسومل الکتریک محرکک قوانین معلومه و وقایع مشهوره سی اوزرینه بنای افکار و تأسیس مطالعات ایلهرک تموجات ضیائی نظریه سنی جریان

الکتریقیار نظریه‌سندان ریاضیات ایله استخراج واستنباط ایلش و بر محیط اثیری داخلنده طی مسافات ایدن موجات ضیائییه انشعاع ضیائییره خاص بر سرعته یکدیگری ولی و تعقیب ایدن بر طاقم جریان متناوبله تمثیله موفق اولمشدر . بو موجات شیمی دی یه قدر موجات حرکیه نظریه‌سنده فرض و قبول اولندیغی کبی اثیر اجزای فردیه‌سنگ بر جولان عادی‌سندان عبارت اولیوب اجزای مذکوره‌نگ تحولات الکتریقیه‌سندان عبارتدر . ماقسومل طرفندن ده پلاسما جریانی نامیله یاد اولنان تحولات مذکوره علم حکمت طبیعی نقطه نظرندن متناوب جریان الکتریقیلرک مرور و جولان ایلدکاری بر محیط اوصافی حازدر . صیق صیق وقوعه کلان بوتناوبات ، الکتریق متحرک قوانیننه توفیقاً اثرک ذکر اولنان تحولاتنه مجاور بولنان اقسامنده بالتشویق بر طاقم متناوب جریاندر حصوله کتیرر و موجات ضیائییه یقینندن یقینه اشبو تشویق میخانیزمسی ایله انتشار ایلر .

ایشته ماقسومل تأسیس ایتش اولدیغی معادلات عمومییه بومعلوماتندن استحصال ایلمشدر . حقیقت حالده معادلات مذکوره افاده و دلالت ایلدکاری افکارندن دها عمومی ودها قطعی بر طاقم دستوراتندن عبارت اولوب بالآخره تجارب ایلهده صحتلری تأیید اولونمشدر فقط تجربه ایله تأیید کیفیتی همان حاصل اولمش بر شی دکلدر . بو مظهریت انحق یکریمی بش سنهده ممکن اولیش و بده المانیالی حکیم شمیر هرچک ۱۸۸۷ تاریخنده اجرا ایلدیگی تحریات و تندیقات مشهوره سیله پک پارلاق صورتنده استحصال قلمشدر .

بولندن شو نتیجه حاصل اولیورکه الیومنا هذا صورت قطعیهده ضیانک ایکی نظریه‌سی معلوم اولوب طول مدت بو نظریه‌لرک توحیدینه چالیشدیغی حالده موفقیت حاصل ایلدیه مامشدر . ایکی عصرندن متجاوز ضیانک ماهیت حقیقیه‌سی حقنده و بونک ساحه کانتانده انتشارندن تشکل ایدن اشکال حقنده خیلی مناقشات وقوع بولمقددر . اک مهم کشفیات تجربیه‌یه مستند بولنان بو تفکرات و اختلافات نهایت ایشی میخانیک نقطه نظرندن حل ایتش و بو صورت تسویه عمومیته قبول

اولونمشدر بوده هویکن ویونغ و فرمئل همثیله تأسیس اولنان موجات و یا امواج ضیائییه نظریه‌سی درکه بوکا موجات حرکیه نظریه‌سی نامی ویرلمک مناسبدر . ایشه شو افکار و ملاحظات تمم ایتمکده بولندیغی هنکامده صرف حکمی اولوق اوزره یکی بر صورت تسویه ظهور ایتش و بوده نتایج مکتسبه‌یی تکرار ساحه تدقیق و مناقشه یه دعوت ایلک استعدادینی کوسترمش ایدی . بو نظریه‌ده ماقسوملک موجات الکتریق - مقناطیسی نظریه‌سی ایدی . آرتق بو کشف حکمت شناسانک شیمی دی یه قدر ظن ایتدکاری کبی بر ریاضیه اویونجانی دکل ایدی . المانیالی هرچ انکلیز حکیم شهرینک تفکرات حکمییه‌سی یکریمی سنه صکره اجرا ایلدیگی بعض تجارب ایله غایت قطعی صورتنده میدان ثبوتیه ایصال و کندی مسلک و نظریه‌سی تأسیس ایلشددر .

مع ذلک شو تکامل هنوز پک قطعی دکلدر کافه حادثات طبیعییه یه انتشار ضیا موجات صورتیله در انتقالک اشکال اصلیه‌سی جمله‌سنده عینی اولمغله نتایج غیر متبدل ایلده هر حالده تبدل ایتش بر شی وارددر . بوده حادثه‌نگ شکل و صورتیدر .

تعاملات قدیمیهده بو شکل و صورت وضوح تامی حازدر . بر کره اثرک فرض و تصوراتنه متعلق ایلک مشکلات رفع اولندقدن صکره بو محیط رقیقک اجزاسنی شعاع ضیائی استقامتنه عمود بر مستوی داخلنده وقوعه جولان حرکات سریعه‌سیله ارايه ایتمکدن بسیط بر شی اوله‌ماز . بر طاشک میاه راکده سطحنه سقو طیله حصوله کتیردیگی موجاتک منظره معلومه‌سی بوبابده مادی بر مثال اوله‌رق ذکر و بیان اولنه بیلیر . صویک اجزای فردیه‌سی متعاقباً چیقهرق و اینه‌رک یالکیز استقامت شاقولیهده حرکت ایلدرلر . ته‌کیم بو کیفیت صویه آتلمش بر صمان چوپ و یا منظار پارچه‌سنگ تبدیل موقع ایتکسزین اولدیغی یرده بر طرفه سوق اولنمقسزین اینوب چیقدیغنک مشاهده‌سیله متظاهردر .

اشبو وضوح افاده نظریات میخانیکیه‌یه خاص برشیددر . بونلرک دفعه حس

و ادراك اولئان اوصافی شایان تدکارد. انگلیز حکم‌اسندن لورد کلونین (فن میخانیک جزو فردی) نام اثرنده شویله یازمشدر : « بن بر مقصد موضوع نمونه میخانیکه‌سی استحصال ایتدیکه اصلاً نمون و مستخرج اولهم . اگر بو نمونه‌ی پایه بیلیر ایسه‌م او وقت آ کلام . پایه‌می‌جق اولورسه‌م آ کلام و ایشته بونک ایچوندرکه ضیانک الکتریق مقناطیسی نظریه‌سی آ کلامدم . »

فی الحقیقه اثیرک بر جزو فردینک حرکتی تصویر واره ایتک ایچون بر چوق میخانیکی نمونه‌لر وارد . بو ایسه اوتدن بری تعقیب ایدیله کلان مسلکک بر وقعه‌عادیه‌سی در . حالبوکه الکتریق مقناطیسی مسلکک شهبه‌سنر پک حقیقی اولان بروقه‌عادیه‌سی تصور ایتک یعنی الکتریق اثیرک بر نقطه‌سنه حرکتی تصویر واره ایتک ایچون اشکال و نمونه یوقدر . چونکه بزمنوز الکتریق نه اولدیفی حقیقه معلومات و فکر من مفقوددر . شمدی لوردکلونین ایله بر لیکه یالکز ایضاحات میخانیکه‌ده وضوح بولنه بیلدیکنی قبول ایده‌جک اولورسه‌جق علم حکمت طبیعی نظریاتنک هیچ بر زمان واضح اولدیفی افاده ایتمش اولورز . بوندن ماعدا بالجمله حادثات طبیعی حقیقه میخانیک بر نظریه‌یه استناداً ایضاح ایتک دائماً ممکنیدر ؟ محتمل ایسه‌ده هر حاله ممکن الوقوع اولسی مستبعددر .

شمدی‌یه قدر بسط و تمهید ایلدیکمز خصوصات ایله ازمنه حاضرده علم حکمت طبیعی‌نک اثر فلسفی تعبیرینه بحق سزا اولان بر امر مهم یعنی عالم طبیعی اداره ایدن مؤثراتک توحیدینی تصویر ایلدک . شمدیده بیانات واقعه‌دن بعض فقره‌لرک اخذیله مقصدک اجمال و خلاصه‌سی ایجاب ایدر . بوتدقیقاتده علوم طبیعی‌یه دائر منتشر بعض وثائقه استناد ایدیله بیلور . فرانسه حکمای حاضر مسندن موسیو پوانکاره‌نک ماقسومل نظریه‌سی ایله ترلزلات هرچی حقیقه تالیف کرده‌سی بولنان کوچک بر کتابی ایله كذلك بومباحث حقیقه بر وضوح کامل اعطا ایدن موسیو تریونک انشعاعات ضیائی‌نک تحلیلی حقیقه‌کی تدقیقاتی مبین اثری رهبر اتخاذ اولنه بیلیر .

فقط ایش بونکله‌ده ختام بولمز . ترسیم ایتک ایستدیکمز نابولوی اتمام ایچون

دها بعض تدقیقات اجراسنه لزوم کورونور . شعاعات مجهوله و قاطود شعاعاتی ، و بکدرل و دوله‌بون شعاعاتی ایله و رادیوم کاشفی کوررینک رادیو آتینف نامیله توسیم ایلدیک ایجسام ایله وقوعه کلان جالب مراق بعض حادثاتک کشفی ازمنه قدیمه‌ده معلوم حادثات ایچون حل ایدلمش اولان عین مسئله‌نک تکرار موضوع بحث ایدلمسنه لزوم کوسترمشدر . یعنی حادثات جدیده‌نک‌ده اثیر عمومینک اهتزاز ایله ، تحرکاتیله و یاسائر کونا تعدیلاتیله ایضاحی ممکن اولدیفی آ کلامق ایجاب ایتمشدر .

مابعدی وار

محرری : محمد عزت
دارالفنون عثمانی میخانیک ریاضی معلی

مکاتب اعدادیه‌ده فن میخانیک و مثلثات

دور سابقده هر نه‌زمان معارف نظارتی طرفندن پروگرام تنسیق و تنظیم ایدلمک اوزره کرک نظارت مشارالیه ارکانندن و کرک مکاتبه مأمور بعض ارباب اختصاصدن مرکب بر قومیسون تشکیل ایدلسه دها پروگرامک اساس و زمینی حاضر لاندن و عصر حاضرک احتیاج حقیقی‌سی نظر دقت و اعتنایه آلمه‌دن بلا ملاحظه بی لزوم اولدیفنه حکم اولونان فن میخانیک ایله مثلثاتک پروگرام متندن خارجه چیقاریله‌رق فن میخانیکک یا بسبتون عفوی و یا خود علم حکمت طبیعی‌یه ایچنده و مثلثاتک دخی جبر درسی داخلنده اوقوتدیرلمسی تدکر ایدیلوردی . بومادت مزمنه‌نک الآن حکمفرما اولدیفی کوریورز . بوکره مکاتب اعدادیه پروگراملرینی ترقیات عصریه ایله توفیق و تنظیم ایتلمک مأموریتیله بعض مکاتب معلمانندن تشکیل ایلدیک ایشتیدیلان بر قومیسونیه ینه بویله بر فکرک

تکلیف اولن دینغنی مع التأسف خبر آلدق . بو بابتده وعلی العموم مکاتب اعدادیه
پروغرامی حقیقده کی مطالعه منری کله جک نسخه مزده بر تفصیل یازه جغز .

جمعیت تدریسیه اسلامیجه دارالشفقه نك معارف نظارتندن فك ارتباطیه
وضع قدیمی اعاده و مقصد اصلی و نظامنامه اساسیمی موجبجه اداره سی ضمننده
وقوع بولان تشبثات خیریه بو کره نظارت مشار الیه اجه حسین تلقی بیوریله رق
جمعیت مشار الیه نك ترقی معارف امرنده مصروف اولان اقدامات حمیت پرورانه سی
بالتقدیر دار مذکورک جمعیت مشار الیه ایه تودیع اداره سنه موافقت بیورلمش
اولغله بو وسیله ایله نظارت مشار الیه هیئت کرامنه عرض شکران ایلکی بروجیه
نعمت شناسیدن عد ایلرز

هیئت تحریریه

